

AD „KOMUNALAC“ BIJELJINA
B I J E L J I N A

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU
ZA 2015. GODINU

Bijeljina, mart 2016. godine

SADRŽAJ

1.	OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	2
2.	OSNOVA ZA IZRADU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA DRUŠTV.....	4
3.	PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I PROCJENA ...	5
3.1	Nematerijalna ulaganja.....	5
3.2	Nekretnine, postrojenja i oprema	5
3.3	Dugoročni finansijski plasmani.....	8
3.4	Zalihe.....	8
3.5	Kratkoročna potraživanja i plasmani.....	9
3.6	Greške iz prethodnog perioda	10
3.7	Priznavanje prihoda	10
3.8	Priznavanje rashoda.....	10
3.9	Finansijske obaveze.....	11
3.10	Dugoročna rezervisanja	11
4.	REZULTAT POSLOVANJA DRUŠTV.....	12
	PROIZVODNO TEHNOLOŠKI SEKTOR	12
1.	Služba komunalnih usluga.....	12
1.1	Odvoz i deponovanje čvrstog otpada.....	12
1.2	Prikupljanje reciklažnog otpada (papir, najlon i pet amabalaža)	15
1.3	Održavanje javno-prometnih površina	16
1.4	Usluge specijalnim komunalnim vozilima	17
2.	Služba za održavanje gradskog zelenila.....	18
3.	Služba pijačnih usluga.....	19
4.	Služba grobljanskih usluga	20
	SEKTOR EKONOMSKO-FINANSIJSKIH, PRAVNIH I OPŠTIH POSLOVA.....	22
1.	Služba za pravne, kadrovske i opšte poslove	22
2.	Služba ishrane radnika	23
3.	Služba za finansijske i računovodstvene poslove	23
3.1	Prihodi	23
3.2	Rashodi	28
3.3	Neto gubitak.....	34
3.4	Ostvarenje po radnim jedinicama	35
	ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA DRUŠTV.....	38
1.	ANALIZA FINANSIJSKE RAVNOTEŽE	39
2.	ANALIZA ZADUŽENOSTI	41
	IMOVINSKI POLOŽAJ DRUŠTV.....	45
	PRINOSNI POLOŽAJ PREDUZEĆA.....	48
	ZAKLJUČAK.....	53
	MJERE ZA UNAPREĐENJE POSLOVANJA	54

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Preduzeće „Komunalac“ osnovano je 1995. godine odlukom SO-e Bijeljina kao OJDP „Komunalac“. Rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini, od 07.09.2005. godine (broj rješenja FI-254/05, broj registarskog uloška Suda je 1-121 Bijeljina), izvršen je upis AD „Komunalac“ Bijeljina. Istim Rješenjem upisana je promjena svojine državnog kapitala Osnovnog javnog državnog preduzeća „Komunalac“ sa p.o. Bijeljina, a nakon izvršene privatizacije državnog kapitala u smislu odredaba „Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima“ (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 24/98, 62/02, 38/03 i 65/03) i „Zakona o javnim preduzećima“ (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 75/04), upisuje se promjena oblika Preduzeća u akcionarsko društvo, pa Preduzeće posluje pod nazivom:

Akcionarsko društvo „Komunalac“ Bijeljina, ul. Miloša Crnjanskog broj 7.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj: 059-0-Reg-11-000 364 od 22.06.2011. godine, upisuje se prenos prava svojine na kapitalu Republike Srpske u dijelu od 65 %, kojom ista raspolaže u AD „Komunalac“ Bijeljina, ul. Miloša Crnjanskog broj 7, na jedinicu lokalne samouprave (Grad Bijeljina).

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj 059-0-Reg-13-000 351 od 28.05.2013. godine, upisana je promjena statusa lica ovlaštenog za zastupanje Akcionarskog društva „Komunalac“ Bijeljina, ul. Miloša Crnjanskog broj 7, pa je kao direktor, tj. lice ovlašćeno za zastupanje, upisan Milorad Stjepanović iz Bijeljine, JMB: 1508959180870.

Na osnovu Obavještenja Republičkog zavoda za statistiku broj 8193/2012 od 17.08.2012. godine, a na osnovu člana 13. i člana 14. Zakona o klasifikaciji djelatnosti i registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 74/10), osnovna djelatnost Društva je:

Prikupljanje neopasnog otpada – 38.11

Primarna djelatnost Društva je prikupljanje i odvoz čvrstog otpada, a ne reciklaža otpada.

Društvo ima poslovne jedinice u svom sastavu, te su iste datim Obavještenjem, razvrstane u sljedeće djelatnosti:

Naziv	RB iz registra	Djelatnost
Služba za organizaciju pijačnih usluga, Bijeljina, Save Kovačevića bb	0013	68.20
Služba za grobljanske usluge, Bijeljina, Miloša Crnjanskog br.7	0014	96.03
Služba komunalnih usluga, Bijeljina, Mačvanska bb	0015	38.11
Služba održavanja gradskog zelenila, Bijeljina, Tiršova 19	0017	81.30

Kod Poreske uprave, Ministarstva finansija Republike Srpske, Društvo je upisano pod jedinstvenim identifikacionim brojem 4400305650008.

Kod Uprave za indirektno oporezivanje BiH, Regionalni centar Tuzla, Društvo posluje u sistemu PDV obveznika pod identifikacionim brojem 4003056560008.

Kod Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske AD „Komunalac“ Bijeljina upisano je dana 22.09.2005. godine, na osnovu Rješenja broj: 01-03-RE-2515/05, a oznaka i registarski broj emitenta je 04-693-101/05, dok je dana 03.10.2005. godine zaključen Ugovor o registraciji i vođenju računa emitenta broj 01-04-7354/05,

između Centralnog registra hartija od vrijednosti AD Banja Luka i AD „Komunalac“ Bijeljina. Time je AD „Komunalac“ steklo uslov za prometovanje svojih akcija na berzi. Na osnovu Člana 50. Pravila Banjalučke berze hartija od vrijednosti AD Banja Luka, po Zahtjevu AD „Komunalac“ Bijeljina za prijem akcija na službeno berzansko tržište, po Rješenju broj 08-2534/2005 od 07.11.2005. godine, Komisija za kotaciju hartija od vrijednosti donijela je Odluku o prijemu akcija na službeno berzansko tržište.

Ukupan broj akcija (broj računa kod Centralnog registra je 15904617) iznosi 3.748.014 komada, nominalne vrijednosti po jednoj akciji 1 KM, odnosno, ukupno u nominalnom iznosu 3.748.014,00 KM. Na osnovu Rješenja o registraciji hartija od vrijednosti broj 06-32/05 (prva emisija), upisano je 2.559.403 akcija, zatim po Rješenju 01-UP-031-1318/06 od 18.04.2006. godine, upisana je 101.571 obična akcija (druga emisija) i po Rješenju 01-UP-031-2300/06 od 30.06.2006. godine, upisano je 1.087.040 akcija (treća emisija).

Na osnovu Izvještaja Centralnog registra od 31.12.2015. godine, stanje akcijskog kapitala AD „Komunalac“ Bijeljina na dan 31.12.2015. godine, je sljedeće:

Naziv akcionara	31.12.2015. godine		31.12.2014. godine	
	Nominalni iznos	~% učešće	Nominalni iznos	~% učešće
GRAD BIJE LJINA	2.436.256	65,00%	2.436.256	65,00%
OKTAN PROMET	1.118.045	29,83%	1.118.045	29,83%
STANKOVIĆ MIHA IL O	70.820	1,89%	70.820	1,89%
OSTALI AKCIONARI	122.893	3,28%	122.893	3,28%
UKUPNO na dan	3.748.014	100,00%	3.748.014	100,00%

Tabela 1- Struktura akcijskog kapitala

Svoje finansijsko poslovanje Društvo obavlja preko sljedećih računa:

Redovni

Nova banka a.d. Banja Luka	555-001-00000700-03
Pavlović banka a.d. Bijeljina	554-001-00000055-13
Komercijalna banka a.d. Banja Luka	571-030-00000425-40
Sberbank a.d. Banja Luka	567-343-10000007-48
NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka	562-003-81253484-23

Tabela 2 - Žiro računi-redovni

Devizni

Pavlović banka – devizni (EU)	554-780-0003360-111
Pavlović banka – devizni (USD)	554-780-0003360-111

Tabela 3 - Žiro računi-devizni

2. OSNOVA ZA IZRADU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA DRUŠTVA

Finansijski izvještaji Društva su pripremljeni u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske. Polazni okvir za sastavljanje finansijskih izvještaja preduzeća čine pozitivni zakonski propisi Republike Srpske, usvojeni MSFI i MRS. Poslovni događaji i transakcije klasifikovane su prema Pravilniku o kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji vode dvojno knjigovodstvo.

Za izradu finansijskih izvještaja za 2015. godinu aktivirani su sljedeći Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja i Međunarodni računovodstveni standardi:

- MSFI 1 Prva primjena međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja,
- MSFI 3 Poslovne kombinacije,
- MSFI 4 Ugovor o osiguranju,
- MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja,
- MRS 2 Zalihe,
- MRS 7 Izvještaj o novčanim tokovima,
- MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške
- MRS 10 Događaji nakon dana bilansiranja,
- MRS 12 Porez na dobit,
- MRS 14 Izvještavanje po segmentima,
- MRS 16 Nekretnine, postrojenja, oprema,
- MRS 18 Prihodi,
- MRS 19 Primanja zaposlenih,
- MRS 21 Efekti promjene kursa stranih valuta.
- MRS 23 Troškovi pozajmljivanja,
- MRS 24 Objelodanjivanje o povezanim stranama,
- MRS 36 Obezbjeđenje sredstava,
- MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva,
- MRS 38 Nematerijalna sredstva i
- MRS 40 Ulaganja u nekretnine

U primjeni i sprovođenju poslovne politike Društvo je primjenjivalo opšta akta, kao što su:

- a) Statut Društva,
- b) Poslovnik o radu Nadzornog odbora,
- c) Pravilnik o radu,
- d) Pravilnik o računovodstvu,
- e) Pravilnik o računovodstvenim politikama,
- f) Pravilnik o platama i drugim zaradama zaposlenih,
- g) Pravilnik o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I PROCJENA

3.1 Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su prava i druga neopipljiva sredstva koja pravno lice koristi u isporuci usluga, nad kojim Društvo ima kontrolu i od kojeg se očekuju buduće ekonomske koristi.

Nematerijalna ulaganja čine:

- ulaganje u koncesije,
- ulaganje u razvoj novih proizvoda i unapređenje postojećih,
- ulaganje u naučno-tehnička znanja,
- ulaganja u nabavku licenci ili sticanje prava na intelektualnoj svojini
- ulaganja u istraživanje tržišta.

Mjerenje prilikom i nakon početnog priznavanja dugoročne nematerijalne imovine će se vršiti metodom nabavne vrijednosti.

Nematerijalna stalna sredstva se amortizuju na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe, odnosno na osnovu procjene pritanja ekonomskih koristi po osnovu njihovog korištenja.

Vijek trajanja sredstva se procjenjuje prilikom svake nabavke.

Amortizacija nematerijalnih sredstava se vrši linearnom metodom.

Za nematerijalna sredstva čiji je vijek trajanja nemoguće utvrditi, obavezno se vrši testiranje sredstva na umanjenje, upoređivanjem njegovog nadoknadivog i knjigovodstvenog iznosa.

Testiranje na umanjenje se vrši najmanje na svaki dan bilansa stanja.

3.2 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema su sredstva koja pravno lice drži za korištenje u isporuci usluga, iznajmljivanje drugima ili za administrativne i druge svrhe, za koje je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi povezane s tim sredstvom priticati u pravno lice i da se nabavna vrijednost/cijena koštanja tog sredstva može pouzdano odmjeriti.

Sredstvo će biti priznato kao nekretnina, postrojenje i oprema i kada se zna da to sredstvo neće direktno povećavati buduće ekonomske koristi, ali je nabavka tog sredstva neophodna da bi se dobile ekonomske koristi od drugih sredstava.

U opremu svrstavaju se i rezervni dijelovi kada se isti koriste uz opremu i kada se očekuje da će njihova upotreba biti duža od jedne godine.

Nekretnine, postrojenja i oprema se početno vrednuju i iskazuju po trošku nabavke.

Trošak nabavke nekretnine, postrojenja i opreme sačinjavaju:

- fakturna vrijednost dobavljača,
- troškovi prevoza, uključujući i vlastiti prevoz,
- troškovi pripreme mjesta,
- troškovi špeditera, ako se stalno sredstvo nabavlja iz inostranstva,
- uvozne dažbine (carine i dr.),

- nepovratni porezi i druge dažbine,
- troškovi montaže i naknade stručnjacima (arhitekta, inženjeri i sl.),
- troškovi utovara, pretovara, istovara i sl.,
- interni troškovi,
- ostali troškovi direktno i isključivo vezani za dovođenje sredstava u radno stanje za namjeravanu upotrebu.

U trošak nabavke nekretnine, postrojenja i opreme se uračunavaju i troškovi pozajmljivanja vezani za nabavku konkretnog sredstva, do momenta dovođenja sredstava u stanje za upotrebu.

Sredstva koja se izrađuju u sopstvenoj režiji vrednuju se po cijeni koštanja, pod uslovom da nije veća od neto prodajne vrijednosti.

Početno iskazivanje nekretnine, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrijednosti/cijeni koštanja dok se naknadni izdaci, prema opštem principu priznavanja, definisanom u paragrafu 7. MRS 16, naknadna ulaganja u stavku nekretnina, postrojenja i opreme, mogu kapitalizovati, odnosno uključiti u knjigovodstvenu vrijednost sredstva, ako i samo ako:

- je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa naknadnim ulaganjima priticati u pravno lice; i
- se nabavna vrijednost/cijena koštanja naknadnih ulaganja može pouzdano odmjeriti.

Troškovi svakodnevnog održavanja nekretnina, postrojenja i opreme se ne kapitalizuju, već predstavljaju rashod perioda.

Izuzetno, novougrađeni rezervni dijelovi i ulaganje u sredstvo se može kapitalizovati ukoliko će takvo ulaganje:

- produžiti korisni vijek upotrebe sredstva,
- povećati njegov kapacitet,
- dogradnja dijelova značajno poboljšati kvalitet usluga, i
- značiti usvajanje novih poslovnih usluga koje omogućuje značajno smanjenje prethodno procijenjenih troškova.

S obzirom da zamjena rezervnog dijela dovodi do promjene knjigovodstvene (sadašnje) vrijednosti sredstva, potrebno je preispitati procijenjeni korisni vijek upotrebe sredstva, jer od njega zavisi obračun amortizacije.

Naknadno vrednovanje sredstva se vrši prema modelu revalorizacije.

Prema modelu revalorizacije, nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrijednosti, nekretnine, postrojenja i opreme čija se fer vrijednost može pouzdano odmjeriti, obuhvataju se po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja njihovu fer vrijednost na datum revalorizacije, umanjenu za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti.

Osnovni principi prilikom primjene politike revalorizacije su:

- fer vrijednost zemljišta i zgrada utvrđuje se procenom, koju vrše stručno osposobljeni procjenjivači, na bazi tržišnih dokaza;
- fer vrijednost postrojenja i opreme vrše stručno osposobljeni procjenjivači ili zaposlena stručna lica u Društvu, koja imenuje direktor odlukom;
- učestalost revalorizovanja zavisi od promjena fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme koje se procjenjuju;

- kada se knjigovodstvena vrijednost povećava, kao rezultat revalorizacije, to povećanje se evidentira kao revalorizaciona rezerva;
- kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva smanji usled revalorizacije, to smanjenje treba priznati kao rashod. Međutim, smanjenje treba direktno knjižiti na teret revalorizacionih rezervi, do iznosa postojeće revalorizacione rezerve koji se odnosi na to sredstvo;
- pozitivni i negativni efekti procjene različitih stavki sredstva ne mogu se međusobno prebijati, već se odvojeno evidentiraju;
- u okviru računa revalorizacionih rezervi preduzeće je dužno da obezbijedi analitiku revalorizacionih rezervi.

Cjelokupna revalorizaciona rezerva, formirana za konkretno sredstvo se može prenijeti na neraspoređenu dobit prilikom prodaje, rashodovanja ili otuđenja tog sredstva.

Korištenjem sredstva u preduzeću, iznos realizovane revalorizacione rezerve koja može da se prenese na neraspoređenu dobit, čini razlika između amortizacije zasnovane na iskazanom revalorizovanom iznosu sredstva i amortizacije zasnovane na prvobitnoj nabavnoj vrijednosti/cijeni koštanja sredstva.

Amortizacija se obračunava za stavke nekretnine, postrojenja i opreme koji su priznati kao stalno sredstvo i koji imaju ograničen vijek upotrebe.

Amortizacija se ne obračunava za sredstvo, koje je klasifikovano kao sredstvo koje se drži za prodaju ili dok čini dio raspoložive grupe klasifikovane kao grupa koja se drži za prodaju.

Amortizacioni period počinje od momenta kada je sredstvo raspoloživo za korišćenje, što znači da obračunu amortizacije ne podliježu nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi.

Za dan početka obračuna amortizacije primjenjuje se slijedeće pravilo:

- ako je sredstvo stavljeno u upotrebu od 01. do 15. u mjesecu, obračun amortizacije počinje od prvog dana tog mjeseca;
- ako je sredstvo stavljeno u upotrebu u periodu od 16. do kraja mjeseca, obračun amortizacije počinje od prvog dana narednog mjeseca.

Amortizacija se vrši sve do isknjižavanja, čak iako se u nekom periodu sredstvo ne koristi, osim ako nije potpuno amortizovano.

Obračun amortizacije prestaje kada je sredstvo otuđeno na bilo koji način, kada je u potpunosti otpisano i kada je reklasifikovano kao stalno sredstvo namijenjeno prodaji, u skladu sa MSFI 5.

Korisni vijek upotrebe utvrđuje se procjenom. Procjena korisnog vijeka upotrebe sredstva vrši se na osnovu profesionalnog prosuđivanja na osnovu iskustva preduzeća sa sličnim sredstvima u prethodnom periodu i isključivo zavisi od poslovne politike preduzeća sa nabavkom i trošenjem konkretnih sredstava.

Prilikom obračuna amortizacije primjenjuje se proporcionalni (linearni) metod obračuna amortizacije, što znači da se koristi jedna utvrđena stopa tokom cijelog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstva.

Stopa amortizacije izračunava se na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe koji je izražen brojem godina, na sledeći način:

$$\text{Godišnja stopa amortizacije} = \frac{100}{\text{broj godina}} (\%)$$

Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme obračunati prema linearnom metodu obuhvataju se na računu 540 - Troškovi amortizacije, u korist ogovarajućih analitičkih računa ispravke vrijednosti nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava u okviru grupe računa 01 i 02.

3.3 Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročne finansijske plasmane Društva čini:

- učešće u kapitalu drugih pravnih lica,
- dugoročne hartije od vrijednosti,
- dugoročni krediti, i
- ostali dugoročni plasmani.

Početna procjena se vrši po njihovoj nabavnoj vrijednosti koja predstavlja poštnu nadoknadu koja je data za njih dok se naknadno priznavanje vrši po revalorizovanoj ili procijenjenoj vrijednosti.

3.4 Zalihe

U domenu politike zaliha materijala spada:

- utvrđivanje politike nabavne vrijednosti zaliha,
- definisanje cijena po kojima se vode zalihe,
- metod obračuna vrijednosti izlaza zaliha,
- eliminisanje skrivenih gubitaka u zalihama.

Zalihe Društva predstavljaju sredstva koja se troše u procesu proizvodnje ili realizacije usluga a to su zalihe:

- osnovnog i pomoćnog materijala,
- rezervni dijelova,
- auto-guma,
- sitnog inventara u upotrebi.

Zalihe osnovnog i pomoćnog materijala iskazuju se po nabavnoj vrijednosti u skladu sa MRS 2-zalihe.

Nabavnu vrijednost materijala čini:

- fakturna vrijednost dobavljača umanjena za sve popuste,
- carine i poreske dažbine,
- troškovi prevoza, osiguranja i špeditorske usluge,
- drugi troškovi koji su nastali do dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i sadašnje stanje.

Obračun izlaza utroška zaliha materijala vrši se po metodi prosječne ponderisane cijene koja se stalno i automatski izračunava.

Zalihe rezervnih dijelova i auto guma se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, koja obuhvata fakturnu cijenu dobavljača uvećanu za troškove nabavke. Izdavanje rezervnih dijelova se vrši po prosječnim ponderisanim cijenama i njihov otpis se vrši odmah u istom obračunskom periodu.

Na dan bilansa takođe se vrši poređenje cijena materijala na zalihi sa nabavnim cijenama na tržištu i ako se utvrdi da je cijena materijala na zalihi po kojoj se vodi u knjigovodstvu veća od tržišne cijene na dan bilansa, vrši se smanjenje vrijednosti materijala na teret rashoda.

Stvarima sitnog inventara smatraju se predmeti čiji je vijek upotrebe kraći od jedne godine.

Terećenje troškova prilikom stavljanja sitnog inventara u upotrebu obavlja se metodom jednokratnog otpisa.

Isknjižavanje sitnog inventara se vrši kada je sredstvo rashodovano.

3.5 *Kratkoročna potraživanja i plasmani*

Kratkoročna potraživanja Društva obuhvataju potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu po osnovu prodaje roba i usluga.

Kratkoročna potraživanja iskazuju se po vrijednosti iz originalne fakture. Ako se vrijednost iz fakture iskazuje u stranoj valuti vrši se preračunavanje u izvještajnu valutu po važećem kursu na dan transakcije, a na dan bilansa preračunava se prema važećem kursu a kursne razlike priznaju se kao prihod ili rashod obračunskog perioda.

Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrijednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospjeća odnosno prodaje do godine dana od dana činidbe odnosno dana bilansa.

Kratkoročni plasmani koji se ne drže radi trgovanja iskazuju se po amortizovanoj vrijednosti ne uzimajući u obzir namjeru Društva da ih drži do dospjeća.

„Potraživanja se procjenjuju po nominalnoj vrijednosti, umanjenoj indirektno za iznos vjerovatne nenaplativosti potraživanja, a direktno ako je nemogućnost naplate potraživanja izvjesna i dokumentovana.

Direktan otpis nenaplaćenih potraživanja podrazumijeva da se vrši konačan pojedinačan otpis vrijednosti potraživanja na osnovu vjerodostojnog dokumenta (izgubljen sudski spor, likvidacija dužnika, korekcija po zapisniku o usklađivanju potraživanja koja su u korist dužnika i sl.) na teret rashoda.

Indirektno umanjenje vrijednosti nenaplaćenih potraživanja podrazumijeva ispravka potraživanja na teret rashoda, onda kada je nemoguće predvidjeti koja konkretna potraživanja neće biti naplaćena u trenutku izrade bilansa.

Procjenu nenaplativosti potraživanja vrši Uprava Društva na osnovu objektivnih informacija proizašlih iz ozbiljne analize zasnovane na iskustvu iz prethodnih obračunskih perioda, uz razmatranje tekuće privredne situacije.

Indirektno umanjenje potraživanja vršit će se metodom procjenjivanja krajnjeg salda računa ispravke vrijednosti potraživanja, koji indirektno koriguje račun potraživanja na procijenjenu fer vrijednost.

Ispravka vrijednosti potraživanja izračunavat će se po metodi zastarjelosti potraživanja.

Ispravka vrijednosti će se vršiti za sva potraživanja za koja Uprava procjeni da su nenaplativa, a koja ne prelaze krajnji rok zastare u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima.

3.6 Greške iz prethodnog perioda

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period i koja, pri tom, ima značajan uticaj na finansijske izvještaje jednog ili više prethodnih perioda, zbog koje se ti, prethodno objelodanjeni finansijski izvještaji ne mogu više smatrati pouzdanim, obuhvata se kao greška iz prethodnog perioda u skladu sa MRS 8-*Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške*.

Greška iz prethodnog perioda ispravlja se tako što se za iznos greške vrši korekcija početnog stanja prethodnog rezultata, odnosno odgovarajuća pozicija bilansa stanja, ako je greška takve prirode da ne utiče na rezultat.

U slučaju iz prethodnog stava, prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja uporedni podaci koji se odnose na godinu u kojoj je greška nastala iskazuju se u pravljenim iznosima.

Materijalno beznačajne greške priznaju se kao prihod ili kao rashod tekućeg perioda.

Materijalnost greške procjenjuje se u svakom konkretnom slučaju kada je greška otkrivena.

3.7 Priznavanje prihoda

Prihodi Društva obuhvataju svu fakturisano prodaju izvršenih usluga kao i prihoda od osnovnih sredstava, subvencija, donacija i vraćenih dažbina po osnovu ostvarene prodaje, prihode od aktiviranja učinaka, od doprinosa i članarina kao i drugi prihodi koji su obračunati u knjigovodstvenoj ispravi nezavisno od vremena naplate.

Dobici predstavljaju prihode koji nisu proistekli iz uobičajenih aktivnosti i predstavljaju povećanje ekonomske koristi iz prodaje osnovnih sredstava i po osnovu revalorizacije.

Prihode predstavljaju i ostala primanja po osnovu naplate otpisanih potraživanja, kamata na depozit, kursne razlike i druge finansijske prihode.

3.8 Priznavanje rashoda

Rashodi Društva obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti i gubitke.

Priznavanje rashoda se vrši u zavisnosti od pojedinih vrsta i predstavljaju:

- troškove materijala, goriva i energije koji pokazuju namjeru trošenja,
- neto zarade i naknade zarada, porezi i doprinosi na zarade priznaju se u visini obračunatih iznosa za rad zaposlenih za provedeno vrijeme na poslu i odsustvovanje sa posla na teret Društva,
- troškovi amortizacije se obračunavaju po proporcionalnim stopama koje se utvrđuju na osnovu korisnog vijeka osnovnih sredstava i njihove sadašnje vrijednosti,
- troškovi proizvodnih usluga i nematerijalnih troškova obračunavaju se na osnovu faktura za izvršene usluge i vjerodostojnih dokumenata za pojedine nematerijalne troškove,

- troškovi poreza i doprinosa se priznaju na osnovu izdataka u skladu sa obavezama utvrđenim zakonom,
  - troškovi pozajmljivanja nastaju u vezi pozajmica finansijskih sredstava i obuhvataju kamate na dozvoljena prekoračenja na žiro računu i kratkoročne pozajmice, troškove finansijskog lizinga i kursne razlike.
- Ovi troškovi se priznaju kao rashod perioda u kome su nastali.

3.9 Finansijske obaveze

Finansijskim obavezama Društva smatraju se:

- dugoročne obaveze-krediti, hartije od vrijednosti i ostale dugoročne obaveze,
- kratkoročne obaveze-kratkoročni krediti, obaveze prema dobavljačima, obaveze za poreze i doprinose, obaveze za plate i doprinose i porez na plate te ostale kratkoročne obaveze (dospjeća u roku do godinu dana, odnosno od dana činidbe, odnosno od dana godišnjeg bilansa).

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovornu obavezu u cilju predaje gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom pravnom licu ili razmjene finansijskih instrumenata.

Početno priznavanje finansijskih obaveza vrši se po njihovoj nabavnoj vrijednosti u koju su uključeni i troškovi njihovog pribavljanja. Smanjenje obaveza se vrši direktnim otpisom.

3.10 Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja obuhvataju rezervisanja za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja Društva, za pokriće obaveza (pravnih ili stvarnih) nastalih kao rezultat prošlih događaja za koje je vjerovatno da će izazvati odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi radi njihovog izmirivanja i koji se mogu pouzdano procijeniti (npr. sporovi u toku) kao i rezervisanja za izdate garancije i druga jamstva.

Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike prate se po vrstama a njihovo smanjenje odnosno ukidanje vrši se u korist prihoda.

Dugoročna rezervisanja se priznaju u slučajevima:

- obaveza nastalih kao rezultat ranijih obaveza;
- obaveza koje će nastati u budućem periodu;
- obaveza koje se mogu pouzdano procijeniti.

Ukoliko ovi uslovi nisu ispunjeni rezervisanje se ne priznaje a takođe rezervisanje se ne priznaje ni za buduće poslovne gubitke.

Svi ovi troškovi se prate analitički po vrstama i namjeni i prilikom svakog bilansiranja vrši se njihovo preispitivanje.

4. REZULTAT POSLOVANJA DRUŠTVA

U sljedećem pregledu prikazan je rezultat poslovanja Društva u periodu 01.01.-31.12.2015. godine po pojedinim službama, koje posluju u okviru „Proizvodno - tehnološkog sektora“ i „Sektora ekonomsko - finansijskih, pravnih i opštih poslova“.

PROIZVODNO - TEHNOLOŠKI SEKTOR

U okviru „Proizvodno - tehnološkog sektora“ posluju sljedeće službe:

1. Služba komunalnih usluga;
2. Služba održavanja gradskog zelenila;
3. Služba pijačnih usluga;
4. Služba grobljanskih usluga (do 05.08.2015. godine).

Sve službe posluju pod nadzorom izvršnog direktora za proizvodno - tehnološki sektor.

Izvještaj o poslovanju pojedinih službi u 2015. godini, dat je u sljedećem pregledu:

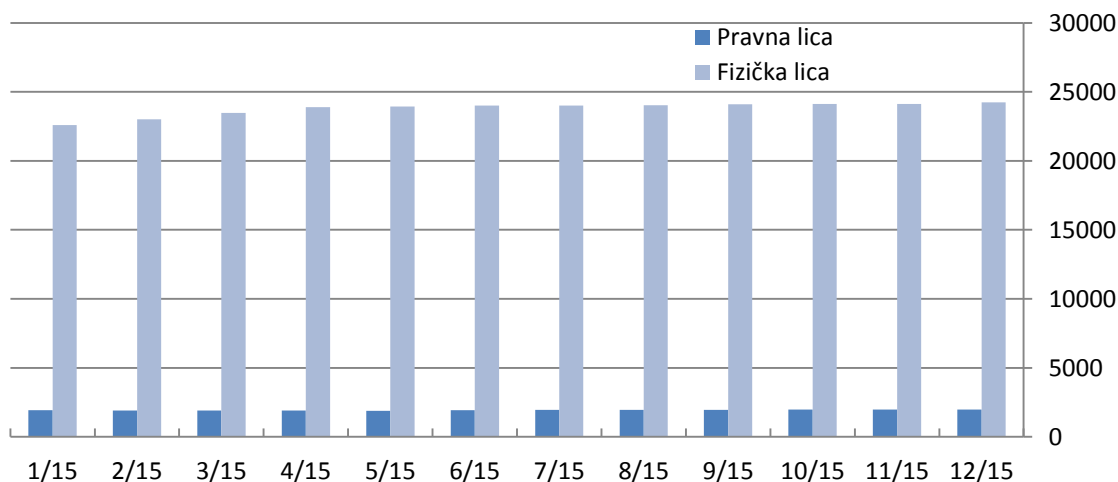
1. Služba komunalnih usluga

U službi komunalnih usluga obavljaju se sljedeće vrste poslova:

- Odvoz i deponovanje čvrstog otpada,
- Prikupljanje reciklažnog otpada (papir, najlon i pet amabalaža),
- Održavanje javno - prometnih površina i
- Usluge specijalnim komunalnim vozilima.

1.1 Odvoz i deponovanje čvrstog otpada

Odvozom čvrstog otpada obuhvaćena su sva domaćinstva na području grada Bijeljine, kao i veći dio seoskih mjesnih zajednica. Otpad se redovno odvozi za oko 24.200 domaćinstava i 1.980 pravnih lica, dok postoji neznatan broj korisnika kojima se odvoz otpada vrši po pozivu. Tokom 2015. godine broj korisnika odvoza otpada se postepeno povećavao, što je prikazano na grafikonu broj 1.

Grafikon broj 1-Pregled fizičkih i pravnih lica, koja koriste usluge odvoza otpada

Prema Programu odvoza čvrstog otpada, odvoz i deponovanje čvrstog otpada vrši se na sljedeći način:

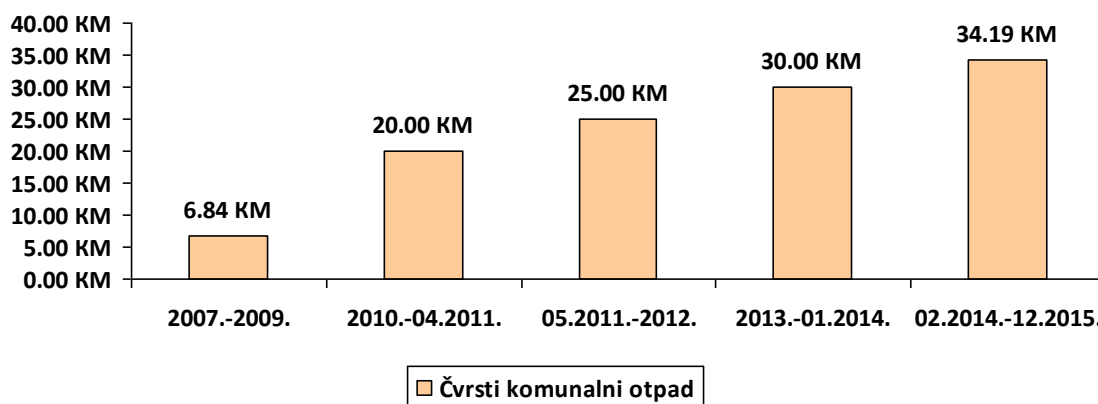
- za domaćinstva u individualnim stambenim objektima - odvoz se vrši jednom sedmično;
- za domaćinstva koja žive u stambenim zgradama, gdje se smeće odlaže u kontejnere - odvoz se vrši više puta nedeljno, a u užem gradskom području i dva puta dnevno;
- za pravna lica - odvoz se vrši jednom sedmično, a u užem području grada svakodnevno.

Od 01.07.2007. godine gazdovanje nad deponijom preuzelo je JP „EKO-DEP“. Stalni rast troškova deponovanja direktno je uticao na poslovne rezultate Društva. Početna cijena deponovanja iznosila je 6,84 KM bez PDV-a po jednoj toni čvrstog otpada, dok je od 01.01.2010. godine cijena povećana i iznosila je 20 KM bez PDV-a po jednoj toni čvrstog otpada. Od 16. aprila 2011. godine cijena deponovanja iznosila je 25 KM bez PDV-a po jednoj toni čvrstog otpada. Od 01. januara 2013. godine cijene deponovanja otpada su znatno povećane i iznosile su za:

- čvrsti komunalni otpad ..... 30,00 KM (bez PDV-a)
- klaonički otpad ..... 50,00 KM (bez PDV-a)
- fekalni otpad ..... 20,00 KM (bez PDV-a)

Cijena deponovanja čvrstog komunalnog otpada u 2015. godini iznosi 34,19 KM bez PDV-a (na snazi od 01.02.2014. godine). Cijena deponovanja klaoničkog otpada iznosi 100 KM bez PDV-a, počev od 01.09.2015. godine, umjesto dosadašnjih 70,00 KM bez PDV-a. Cijena deponovanja fekalnog otpada je ostala na nivou iz 2013. godine.

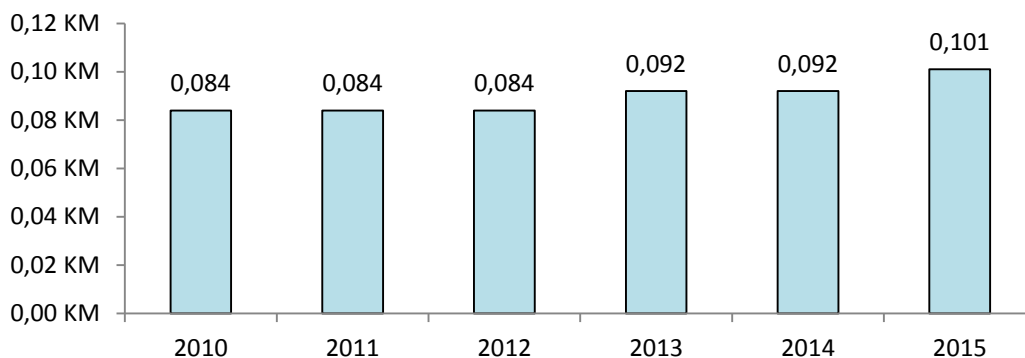
Značajan dio sredstava se izdvaja za troškove deponovanja čvrstog komunalnog otpada, koji imaju veliko učešće u ukupnim troškovima Društva. Rast cijene usluga deponovanja čvrstog komunalnog otpada prikazan je na grafikonu broj 2.

Grafikon broj 2-Kretanje cijene deponovanja čvrstog komunalnog otpada

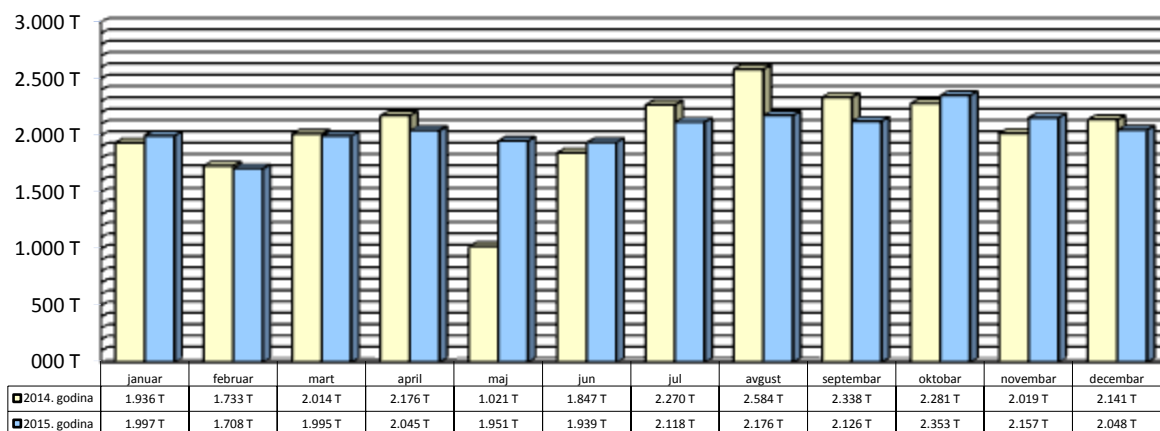
Cijene usluga odvoza komunalnog otpada fizičkim i pravnim licima nisu ekonomski opravdane, prvenstveno zbog cijene usluge deponovanja otpada. Cijena usluge odvoza komunalnog otpada fizičkim licima je od 01.01.2015. godine povećana za 10%, ali je nedovoljna da pokrije visoke troškove deponovanja otpada.

Cijena odvoza otpada po m2 stambenog prostora

Grafikon broj 2-1 – Kretanje cijene odvoza otpada iz domaćinstava

U 2015. godini, na regionalnu deponiju ukupno je deponovano 25.150,99 T otpada, od čega: 24.611,78 T čvrstog komunalnog otpada, 286,18 T otpadnih voda i 253,03 T klaoničkog otpada, dok je u 2014. godini ukupno deponovano 24.377,50 T otpada. Do povećanja količine deponovanog otpada došlo je zbog proširenja područja sa kog se vrši odvoz otpada, čime je i broj korisnika odvoza otpada u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu povećan. Na grafikonu broj 3 prikazane su količine deponovanog otpada u 2014. i 2015. godini.

Grafikon broj 3-Količine deponovanog otpada u 2014. i 2015. godini

Na odvozu i deponovanju čvrstog otpada svakodnevno je angažovana sljedeća mehanizacija:

- Specijalno vozilo sa presom „Mercedes“ zapremine 14 m³ ..... 4 kom.
- Specijalno vozilo sa presom „Iveko“ zapremine 15 m³ ..... 2 kom.
- Specijalno vozilo sa presom „Iveko“ zapremine 5 m³ ..... 1 kom.
- Specijalno vozilo Autopodizač kontejnera „Iveko“ i „Mercedes“ ..... 2 kom.
- Specijalno vozilo QAF 18.225 MLC, zapremine 16 m³ ..... 1 kom.
- Specijalno vozilo QAF 28.364 ..... 1 kom.
- Specijalno vozilo autosmečar MAN 28.314 FNLC ..... 1 kom.
- Specijalno vozilo "Mercedes econic" 2628 ..... 1 kom.
- Specijalno vozilo "Mercedes benz" K59-T-024 ..... 1 kom.
- Specijalno vozilo "Mercedes-benz atego" T26-M-023 ..... 1 kom.
- Specijalno vozilo "Volvo" 981-T-838 ..... 1 kom.
- Specijalno vozilo "Mercedes-benz atego" E36-J-035 ..... 1 kom.
- Specijalno vozilo "Iveko stralis" M19-A-029 ..... 1 kom.

1.2 Prikupljanje reciklažnog otpada (papir, najlon i pet ambalaža)

Društvo vrši prikupljanje reciklažnog otpada, odnosno najlona i papira i od istog ostvaruje određeni prihod po osnovu prodaje.

U 2015. godini prikupljeno je 133,13 T reciklažnog otpada, dok je u 2014. godini prikupljeno 188,24 T.

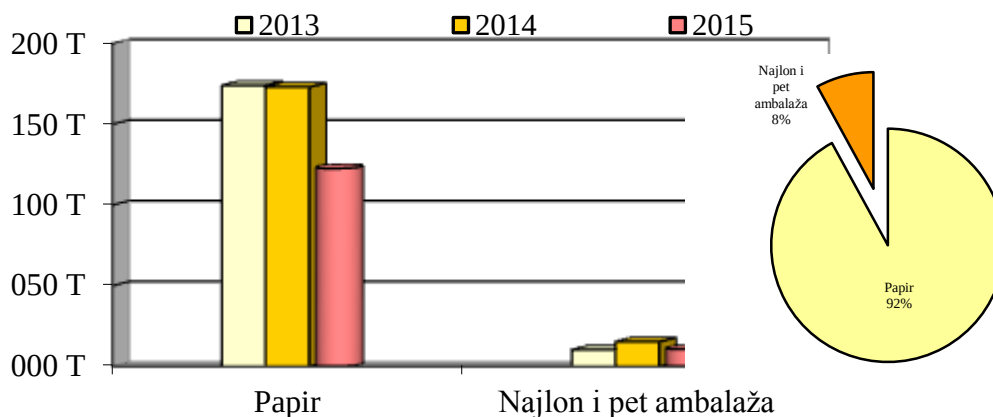
U 2015. godini prikupljeno je 122,52 tone papira, dok je u 2014. godini prikupljeno 172,94 tone papira, što je za 50,42 tone manje u odnosu na poredbeni period.

U 2015. godini prikupljeno je 10,61 tona najlona i pet ambalaže, što je za 4,69 tona manje u odnosu na 2014. godinu, u kojoj je prikupljeno 15,30 tona.

Ukupno ostvareni prihod od prodaje reciklažnog otpada za izvještajni period 2015. godine iznosi 24.868,36 KM, dok je za isti period 2014. godine ostvaren prihod od 33.678,00 KM. Značajno smanjenje prihoda od prodaje reciklažnog otpada, manji su za 26,16%, uzrokovano je manjim količinama prikupljenog reciklažnog otpada u tekućoj godini u odnosu na prethodnu.

Na grafikonu broj 4 prikazana je prikupljena količina reciklažnog otpada u poslednje tri godine, zaključno sa 31.12.2015. godine.

Grafikon broj 4-Prikupljeni reciklažni otpad

1.3 Održavanje javno-prometnih površina

Održavanje javno-prometnih površina se obavlja na području Grada Bijeljine, odnosno na području Grada Bijeljine i mjesne zajednice Janja.

Na raspisani tender od strane Gradske uprave Bijeljine, dobili smo posao i zaključili Ugovor za čišćenje javno-prometnih površina. Po prikazanim evidencijama, ovjerenim od strane kontrolnih službi Gradske uprave Bijeljine i prema utvrđenom Programu rada za LOT br.1, u periodu 01.01. - 31.12.2015. godine, realizovano je sljedeće:

BIJELJINA								
			2015. godina		2014. godina		2013. godina	
RB	Opis usluge	MJ	Količina	Iznos bez PDV-a	Količina	Iznos bez PDV-a	Količina	Iznos bez PDV-a
1.	Ručno ili mašinsko čišćenje trotoara	m ²	9.104.050	154.772,01	7.229.354	122.956,85	10.477.754	178.698,05
2.	Ručno ili mašinsko čišćenje rigola	m ²	2.201.966	83.677,77	1.893.029	71.999,46	2.739.905	104.793,08
3.	Ručno struganje rigola	m ²	-	-	-	-	81.809	3.146,50
4.	Pročišćavanje trotoara i rigola	n/č	4.032	28.224,00	3.147	22.029,00	3.256	24.263,83
5.	Rad pauka	sat	5	250,00	1	50,00	11	577,77
6.	Mašinsko prskanje makadamskih ul	tura	-	-	-	-	49	4.188,03
7.	Mašinsko pranje ulica i trotoara	m ²	-	-	-	-	223.945	4.402,33
8.	Rad TMV za vanr. potrebe n-2t	tura	106	7.247,20	64	4.375,70	279	19.076,74
9.	Rad spec.vozila za odvoz smeća	tura	4	1.196,56	-	-	-	-
10.	Rad spec.voz.za odv.sm.sa ruč.ut.	tura	9	2.692,26	1	299,14	29	10.299,05
11.	Rad KV bravara na razn.brav.posl	n/č	276	2.704,80	47	460,60	334	4.131,02
12.	Spec.vozilo.fekalna cisterna	tura	-	-	-	-	36	3.846,15
13.	Rad auto-pod.kontejnera 5m ³	tura	2	234,00	42	4.914,00	504	59.267,53
14.	Rad specijalnih mašina	sat	225	4.725,00	7	147,00	6	128,21
15.	Rad kamiona na odvozu snijega	m ³	470	4.465,00	150	1.425,00	-	-
16.	Rad radnika na utov.snijega	sat	363	2.250,60	199	1.233,80	97,50	666,67
17.	Čišćenje snijega i posipanje soli	m ²	18.300	3.843,00	31.680	6.652,80	1.100	300,85
18.	Ručno čišćenje otpada sa obale kan.	sat	-	-	-	-	-	-
Ukupno				296.282,20		236.543,35		417.785,81

Tabela broj 4 – Održavanje javno – prometnih površina na području grada Bijeljine

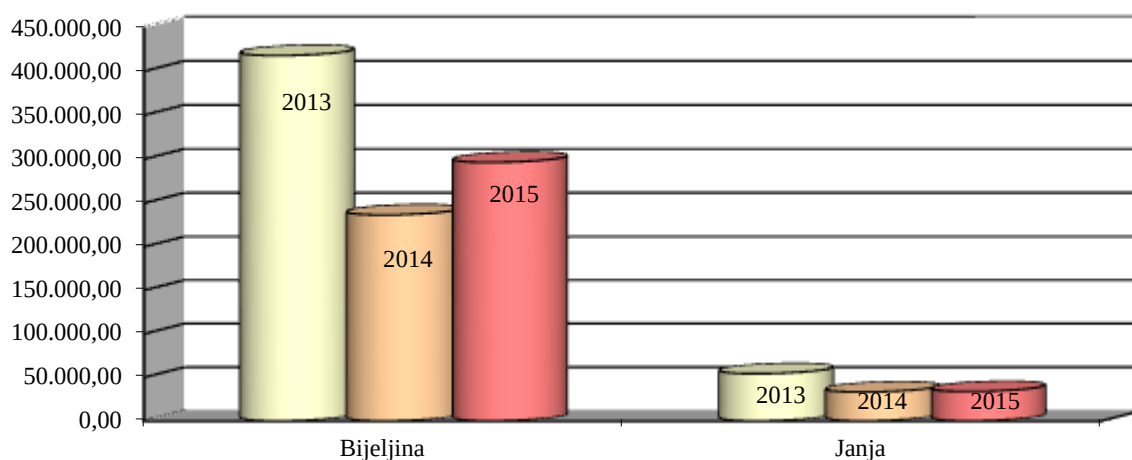

JANJA								
			2015. godina		2014. godina		2013. godina	
RB	Opis usluge	MJ	Količina	Iznos bez PDV-a	Količina	Iznos bez PDV-a	Količina	Iznos bez PDV-a
1.	Ručno čišćenje trotoara	m ²	980.700	16.672,60	1.033.632	17.580,53	1.629.020	27.536,17
2.	Ručno ili maš.čišćenje rigola	m ²	378.140	13.613,04	400.610	14.421,96	599.040	19.650,08
3.	Ručno struganje rigola	m ²	-	-	-	-	-	-
4.	Pročišćavanje trotoara i rigola	n/č	350	2.520,00	154	1.108,80	636	4.615,05
5.	Mašinsko pranje ulica i trotoara	m ²	-	-	-	-	229.400	2.330,00
6.	Rad TMV za vanr. potrebe n-2t	tura	14	910,00	-	-	2	136,72
Ukupno				33.715,64		33.111,29		54.268,02

Tabela broj 5 – Održavanje javno – prometnih površina na području mjesne zajednice Janja

U 2015. godini, u okviru LOT-a broj 1, realizovan je odvoz otpada iz mjesnih zajednica Ljeljenča i Brijesnica za 170 domaćinstava. Po tom osnovu ostvaren je prihod od 13.952,78 KM.

Program rada i održavanja javno-prometnih površina realizuje se u šestodnevnoj radnoj sedmici, po nalogima Odjeljenja za stambeno-komunalnu oblast Grada Bijeljine.

Grafikon broj 5-Ostvareni prihodi po osnovu realizacije po LOT-u br.1 u poslednje tri godine

1.4 Usluge specijalnim komunalnim vozilima

Specijalno vozilo „pauk“ angažovano je za potrebe Centra javne bezbjednosti Bijeljina - Odjeljenje saobraćajne policije, za uklanjanje nepropisno parkiranih vozila, a povremeno se koristi i za pružanje usluga drugim fizičkim i pravnim licima. Rad ovog vozila regulisan je posebnim uputstvom, koje je donijelo MUP Republike Srpske.

U 2015. godini ostvaren je prihod od pauka u iznosu od 64.829 KM, što je za 8.861 KM više od ostvarenog prihoda iz 2014. godine, koji je iznosio 55.968 KM. U izvještajnom periodu pauk je podigao 2.161 vozilo, što je za 295 vozila više u odnosu na 2014. godinu, u kojoj je podignuto 1.866 vozila.

Na osnovu ugovora potpisanog sa predstavnicima MUP Republike Srpske, 30% sredstava ostvarenih radom ovog specijalnog vozila pripada MUP Republike Srpske.

Specijalno komunalno vozilo „fekalna cisterna“ vrši usluge svim fizičkim i pravnim licima kod kojih se pojavi takva potreba.

U toku 2015. godine fekalna cisterna imala je 50 interventnih usluga, po osnovu kojih je ostvaren prihod od 7.500 KM, što je za 455 usluga manje nego u 2014. godini, u kojoj je bilo 505 interventnih usluga, po osnovu kojih je ostvaren prihod od 75.768 KM.

Cisterna za vodu je u periodu 01.01.-31.12.2015. godine imala 6 interventnih usluga, što je za 33 manje od ukupno 39 interventnih usluga iz istog perioda 2014. godine.

U toku 2015. godine izvršeno je ulaganje u jedno polovno specijalno komunalno vozilo ukupne vrijednosti 49.800,00 KM bez PDV-a.

Sve pripreme servisiranja i garažiranja vozila, kao i kompletna Služba komunalnih usluga, smješteni su u uređenom prostoru površine 5.000 m² i objektima poslovno - tehničkog sadržaja (garaže, servisne radionice, magacinski prostor i dr.) u Mačvanskoj ulici u Bijeljini.

2. Služba održavanja gradskog zelenila

Za potrebe Službe održavanja gradskog zelenila korištena je postojeća savremena mehanizacija, i to: mašinske kosačice, traktori, samohodne mašinske kosačice, mašinske testere, vozilo Zastava nosivosti do 2 t, korpa, dostavno vozilo tipa Kedi i cisterna za osoku kapaciteta 3.200 litara.

U toku 2015. godine izvršena je nabavka sljedeće opreme za potrebe Službe održavanja gradskog zelenila:

R.br.	IB	Naziv osnovnog sredstva	Vrijednost (KM)
1	1339	Plug za snijeg za VMM 1918R/P	448,74
2	1340	Čeona kosa za VMM 1918R/P	615,38
3	1341	Freza 50 cm za VMM 1918R/P	559,83
4	1342	Višenamjenski kultivator za VMM 1918R/P	2.188,03
5	1343	Motorna kosa STIHL FS 120	893,16
6	1344	Motorna kosilica MB 650/P	1.397,43
7	1345	Makaze za živicu HS 46/P	764,96
8	1361	ELEKTRIČNI KOTAO CENTROMETAL-90KW	3.961,51
Ukupna nabavna vrijednost (bez PDV-a)			10.829,04

Tabela broj 6 – Nabavljena oprema u 2015. Godini

Služba održavanja gradskog zelenila radila je po planu i programu, na osnovu dobijenog posla po tenderu, koji je raspisala Gradska uprava Bijeljine.

Služba održavanja gradskog zelenila je u 2015. godini imala sljedeću realizaciju:

2015	Iznos mjesečne realizacije radova na javnim zelenim površinama	Iznos mjesečne realizacije od prodaje sadnog materijala u proizvodnom sektoru
Januar	Nema specifikacije	10,00 KM
Februar	Nema specifikacije	746,00 KM
Mart	22.726,50 KM	1.295,00 KM
April	24.576,10 KM	1.040,50 KM
Maj	31.619,84 KM	1.196,10 KM
Jun	24.597,06 KM	578,00 KM
Jul	19.040,90 KM	93,00 KM
Avgust	10.731,76 KM	40,00 KM
Septembar	7.854,00 KM	479,50 KM
Oktobar	16.267,35 KM	448,00 KM
Novembar	16.519,34 KM	373,00 KM
Decembar	26.432,00 KM	177,00 KM
UKUPNO (sa PDV-om)	200.364,85 KM	6.476,10 KM

S obzirom na trenutni kapacitet postojećih staklenika, plastenika, leja, obradivog zemljišta, mašina za obradu i broja zaposlenih radnika, moguće je i uvećati obim proizvodnje, ali je najveći problem plasman proizvoda na tržište.

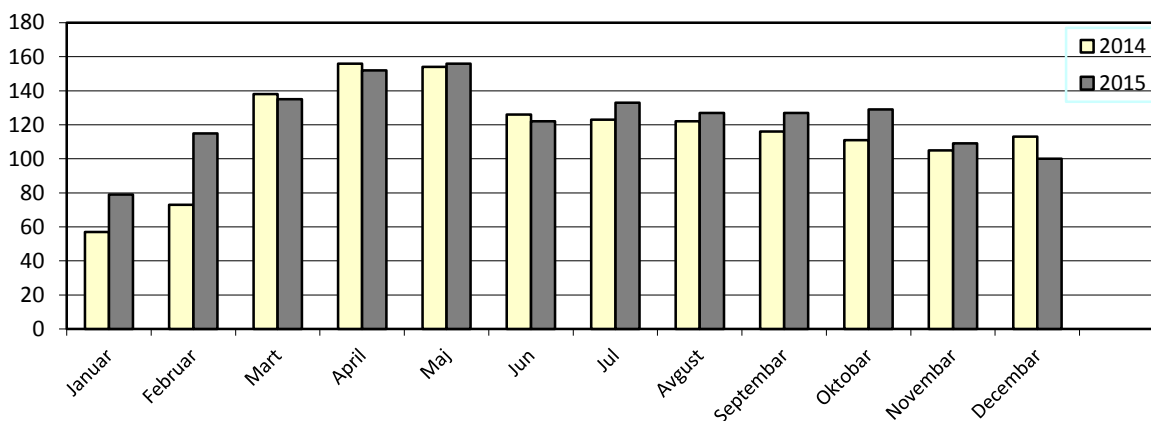
3. Služba pijačnih usluga

Pijaca je organizovano i uređeno mjesto na kome se na uobičajan način obavlja trgovina na malo poljoprivrednim, prehrambenim i drugim proizvodima između prodavca i kupca. Na pijaci se trgovina obavlja na prodajnim stolovima. Sprovođenje pijačnog reda je obaveza svih zaposlenih, posebno radnika na radnom mjestu – redari pijace. U sprovođenju reda dužni su sarađivati sa nadležnim inspekcijskim službama i radnicima CJB Bijeljina, vezano za eventualne probleme oko rada i unutrašnjeg reda u pijacama. Preduzeće je dužno da pijačne tezge postavi i rasporedi na način kojim se obezbijuje funkcionalnost i estetski izgled pijace i omogućuje kupcima nesmetana kupovina.

Zelena pijaca raspolaže sa 303 pijačna stola, a od toga se u centralnoj ulici nalazi 49 stolova. Ovaj broj stolova zadovoljava sve potrebe korisnika usluga zelene pijace. Na tzv. "Malom buvljaku" u ulici 27. marta, nalazi se 33 stola. Naplata dnevne placarine se vrši isključivo utorkom i petkom. Zabrana prodaje robe na javnim površinama doprinjela je povećanju prihoda od dnevne placarine, jer je skoro sva prodaja proizvoda skoncentrisana u krugu zelene pijace.

Od 1. decembra 2015. godine, na osnovu odluke Skupštine Grada Bijeljine, broj:01-022-84/15, AD "Komunalac" Bijeljina je dodijeljena na raspolaganje javna pijaca u Dvorovima, Karađorđeva bb.

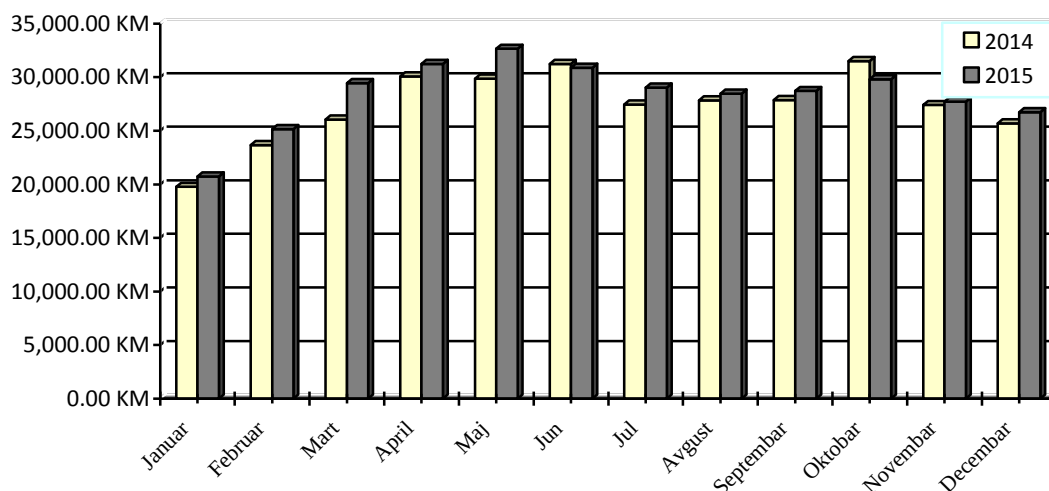
Na grafikonu broj 6, uporedno je prikazan broj zakupljenih stolova u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu.

Grafikon broj 6-Pregled zakupljenih stolova po osnovu Ugovora o zakupu

U 2015. godini prihod Službe pijačnih usluga, koji se ostvaruje po osnovu dnevnog i mjesečnog zakupa stolova u zelenoj pijaci, ostvaren je u iznosu od 291.532 KM i isti je povećan u odnosu na 2014. godinu za 4,96%, u kojoj je ostvaren prihod od 277.763 KM.

Na grafikonu broj 7 prikazana je realizacija prihoda od mjesečnog i dnevnog zakupa stolova u zelenoj pijaci u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu.

Grafikon broj 7-Ostvarenje prihoda od zakupa stolova u zelenoj pijaci

4. Služba grobljanskih usluga

Ugovorom iz 1993. godine, potpisanim između Opštinskog sekretarijata za prostorno uređenje, stambeno - komunalne poslove i urbanizam i Javnog preduzeća „Komunalac“ Bijeljina, Skupština opštine Bijeljina je ustupila na upravljanje i održavanje gradsko groblje u Pučilama Javnom preduzeću „Komunalac“.

Po potpisivanju ovog ugovora, a na osnovu preuzetih obaveza, formirana je Služba za grobljanske usluge, kojoj je osnovni zadatak sahranjivanje, održavanje i

uređenje groblja. U sastav novoformirane Službe ušla je i postojeća prodavnica pogrebne opreme. Prodavnica pogrebne opreme je u međuvremenu zatvorena, zbog novonastale situacije i nemogućnosti konkurentnosti novootvorenim radnjama, koje su se bavile trgovinom pogrebne opreme i prevozom umrlih lica.

Služba je zaključno sa 05.08.2015. godine, zapošljavala 6 radnika u stalnom radnom odnosu. Zbog povećanog obima posla u ljetnjem periodu, kako na održavanju groblja tako i zbog potrebe građevinskih radova (izrada parapeta, ograde i sl.), angažuju se radnici preko Omladinske zadruge ili zasnivaju radni odnos na određeni vremenski period. Za te potrebe u 2015. godini, u periodu januar – april, angažvana su 3 NK radnika, posredstvom Omladinske zadruge, kao pomoćni radnici na poslovima održavanja groblja, kopanja grobnica i izrade parapeta.

U periodu januar - avgust 2015. godine, sahranjeno je 200 lica, od toga 95 osoba sahranjeno je u novo grobno mjesto a 105 u grobno mjesto koje je ranije bilo rezervisano. U istom periodu izvršena je rezervacija 154 grobna mjesta i obnovljen zakup za 255 grobnih mjesta.

Na osnovu ostvarene realizacije, naplate obnove zakupa grobnih mjesta i održavanja groblja, vidljivi su problemi u naplati istih. Na stavci održavanja groblja, u periodu januar - avgust 2015. godine, naplaćeno je održavanje za 4.003 grobna mjesta, sa procentom naplativosti od 43%. Ako uzmemo u obzir da je znatan dio naplaćenih obaveza za prethodni period (2000. – 2013. godina), dolazimo do podatka da je stepen naplativosti za 2014. godinu daleko manji.

U cilju poboljšanja naplate godišnjih obaveza, aktivnosti koje se sprovode su: slanje obavještenja dužnicima, putem inkasantske službe Društva i pošte, ostavljanje obavještenja na grobna mjesta, kao i postavljanje opštih obavještenja o potrebi plaćanja obaveza na vidljivim mjestima.

Zbog promjene prebivališta, postoji veliki broj netačnih adresa u našoj bazi podataka, koje stvaraju dodatne poteškoće prilikom naplate usluga i evidencije korisnika.

Sva grobna mjesta, za koja nisu plaćane obaveze a istekao je desetogodišnji zakup, a bilo ih je moguće oduzeti (nije moguće oduzeti rezervisano grobno mjesto pored već sahranjene osobe gdje je već postavljen i nadgrobno spomen) su oduzeta, na istim je izgrađen parapet i ta grobna mjesta su ponovo izdata u zakup.

U 2015. godini urađeno je:

- 33 jednodijelna parapeta
- 94 dvodijelna parapeta
- 8 trodijelnih parapeta
- 7 pregradnih greda
- 7 betonskih ploča

U 2015. godini su sprovedene aktivnosti na održavanju groblja, te sakupljanju i odvoženju otpada. Na regionalnu deponiju ukupno je odvezeno oko 45 kontejnera otpada, zapremine 5,5 m³ i 35 kontejnera zapremine 1,5 m³. Vršeno je redovno košenje i sakupljanje trave kao i njeno izvoženje. Za potrebe odvoza trave povremeno je angažovano vozilo Službe za održavanje gradskog zelenila.

U 2015. godini izvršeno je asfaltiranje planirane unutrašnje saobraćajnice u dužini od 110 metara. Asfaltiranje saobraćajnice uradio je d.o.o. „Buk promet“ Bijeljina.

SEKTOR EKONOMSKO - FINANSIJSKIH, PRAVNIH I OPŠTIH POSLOVA

1. Služba za pravne, kadrovske i opšte poslove

U periodu od 01.01. - 31.12.2015. godine u Službi za pravne, kadrovske i opšte poslove bilo je zaposleno 7 radnika.

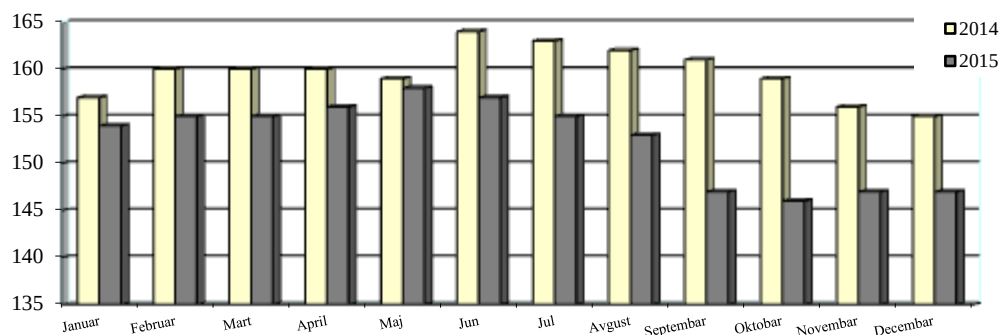
U saradnji sa Službom ekonomsko - finansijskih poslova, Služba za pravne, kadrovske i opšte poslove intenzivno radi na poboljšanju naplate potraživanja, kako od fizičkih tako i od pravnih lica.

Ova Služba svakodnevno je postupala po sudskim predmetima, izrađivala podneske, zastupala Društvo pred sudovima na ročištima u parničnim, izvršnim i prekršajnim postupcima.

Kao stručna Služba Društva, obavljala je i poslove stručne pomoći organima Društva (Skupština, Nadzorni odbor, Odbor za reviziju, Uprava), prateći zapisnički njihov rad i izrađujući donesene odluke navedenih organa.

Takođe je aktivno učestvovala u poslovima javnih nabavki, sačinjavanju raznih ugovora i drugih akata za potrebe Društva.

Akcionarsko društvo „Komunalac“ Bijeljina je u proteklom periodu obavljalo registrovanu djelatnost komunalnih usluga sa prosječno 152 zaposlena radnika, dok je prosjek u 2014. godini bio 160 radnika. Na početku 2015. godine u radnom odnosu se nalazilo 154 radnika. U toku godine, u skladu sa ukazanim potrebama, povremeno su angažovani određeni radnici, tako da je na kraju godine u radnom odnosu evidentirano 147 radnika.

Grafikon broj 8-Zaposleni radnici u 2014. i 2015. godini

U tabeli broj 7 prikazana je struktura zaposlenih sa stvarnom stručnom spremom, na dan 31.12.2015. godine.

Stručna sprema \ Broj zaposlenih	NK	PK	KV	VKV	SSS	VŠS	VSS	Ukupno
Ukupno	41	4	44	6	26	4	22	147

Tabela broj 7- Struktura zaposlenih na dan 31.12.2015. godine

2. Služba ishrane radnika

U okviru Službe zaposleno je dva radnika kuvara i jedan pomoćni radnik u kuhinji, koji su vršili spremanje toplih obroka za sve radnike. Za period od 01.01.-31.12.2015. godine pripremljeno je ukupno 33.238 obroka, sa mjesečnim prosjekom od 2.770 obroka. Od prosječno 152 zaposlena radnika za dvanaest mjeseci 2015. godine, prosječno 125 radnika, odnosno 82,24% od ukupnog broja radnika je koristilo usluge restorana, dok je ostalih 17,76% bilo odsutno sa posla iz opravdanih razloga, kao što su: godišnji odmori, vjerski praznici, bolovanja, izostanci i slično. Ukupan trošak spremanja toplog obroka, uključujući sve direktne i indirektne troškove za dvanaest mjeseci 2015. godine iznosi 104.375,63 KM, odnosno prosječno za mjesec dana 8.697,97 KM, tako da je prosječna cijena jednog toplog obroka po zaposlenom, utvrđena na osnovu prosjeka za dvanaest mjeseci 3,16 KM. Prosječna cijena jednog toplog obroka za 2014. godinu iznosila je 3,23 KM. Rekapitulacija direktnih i indirektnih troškova toplog obroka sačinjava se na posebnom obrascu, koji je sačinjen u skladu sa odredbama člana 2. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dohodak (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 71/10) – na snazi do 31.08.2015. godine i odredbama člana 8. stav 1. tačka 11. Zakona o porezu na dohodak (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 60/15) – na snazi od 01.09.2015. godine.

3. Služba za finansijske i računovodstvene poslove

3.1 Prihodi

U periodu od 01.01. - 31.12.2015. godine AD „Komunalac“ Bijeljina ostvarilo je ukupan prihod od 4.663.175,37 KM.

Ostvareni poslovni prihodi u ovom obračunskom periodu odnose se na prihode od fakturisanih usluga fizičkim i pravnim licima za odvoz otpada, prihode od usluga javne higijene, prihode od usluga gradskog zelenila, prihode od usluga grobljanske službe, prihode od zakupa poslovnih prostora i tezgi u pijaci, prihode od poklona i pomoći i druge prihode iz redovne djelatnosti.

Finanijski prihodi su prihodi od zakonskih zateznih kamata po sudskim sporovima i ostali finansijski prihodi.

U strukturi ostalih prihoda, evidentirani su prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja i ostali nepomenuti prihodi.

Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine se odnose na prihode od usklađivanja vrijednosti potraživanja od kupaca.

Pregled ostvarenih prihoda

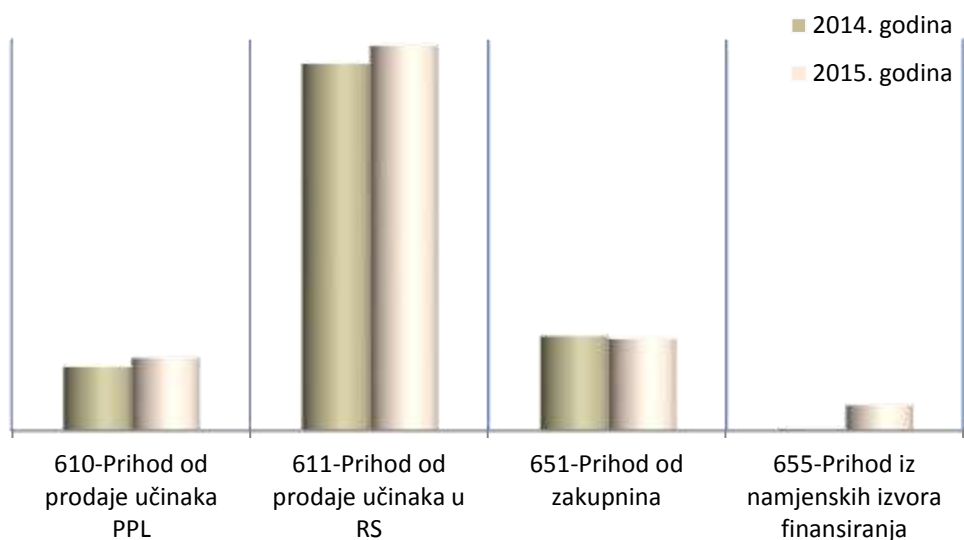
RB	Konto od 2015. godine	Naziv konta	Ostvarenje 31.12.2014.	Plan za period 01.01.-31.12.2015.	Ostvarenje 31.12.2015.	Ind. (6/4)	Ind. (6/5)	% učešće u ukupnim prih. (6)	Razlika ostvarenja (6-4)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	60103	Prihod od prodaje kont.	8.376,00	15.000,00	13.760,67	164	92	0,30%	5.384,67
	601	Prihodi od prodaje robe u Republici Srpskoj	8.376,00	15.000,00	13.760,67	164	92	0,30%	5.384,67
2	60303	Prihod od pr. kont.-BD	0,00		598,29	-	-	0,01%	598,29
	603	Prihodi od pr.robe-BD	0,00	0,00	598,29	-	-	0,01%	598,29
3	61010	Pr.od usl.javne hig.-BN	227.084,00	313.625,00	291.691,96	128	93	6,26%	64.607,96
4	61011	Prihod od usl.odv.otp.-t.	13.949,00	13.953,00	13.952,37	100	100	0,30%	3,37
5	61012	Pr.od usluga odv.otpada	9.659,00	9.700,00	10.340,50	107	107	0,22%	681,50
6	61013	Prihod od usl.zimske sl.	9.459,00	19.730,00	15.283,60	162	77	0,33%	5.824,60
7	61014	Prihod od usl.gradskog z.	204.796,00	180.000,00	200.364,99	98	111	4,30%	-4.431,01
8	61015	Prihodi od usl. PPL-dep.	0,00	0,00	229,07	-	-	0,00%	229,07
9	61016	Prihod od usl.PPL-ishr.r.	0,00	0,00	1.320,96	-	-	0,03%	1.320,96
10	61019	Pr.od usl.javne hig.-Janja	33.111,00	49.910,00	33.716,36	102	68	0,72%	605,36
	610	Prihod od prodaje učinaka povezanim pravnim licima	498.058,00	586.918,00	566.899,81	114	97	12,16%	68.841,81
11	61106	Prihod od rasadnika	10.241,00	10.000,00	5.419,75	53	54	0,12%	-4.821,25
12	61121	Prihod odv.otpada građ.	1.672.577,00	2.000.000,00	1.961.936,03	117	98	42,07%	289.359,03
13	61122	Odvoz otpada pravn.subj.	793.956,00	770.000,00	764.642,44	96	99	16,40%	-29.313,56
14	61123	Pr.od odvoza.čvrst.otp.-d	22.212,00	20.000,00	20.609,33	93	103	0,44%	-1.602,67
15	61124	Pr.od usl. kup. iz RS-gr.z.	0,00	0,00	1.046,92	-	-	0,02%	1.046,92
16	61125	Održavanje groblja	182.552,00	70.000,00	121.442,81	67	173	2,60%	-61.109,19
17	61126	Prihod od pauka	55.968,00	70.000,00	64.829,24	116	93	1,39%	8.861,24
18	61127	Usluge fekalne cisterne	75.768,00	10.000,00	5.100,00	7	51	0,11%	-70.668,00
19	61128	Usluge cisterne za vodu	4.178,00	2.000,00	730,78	17	37	0,02%	-3.447,22
20	61129	Pr.od odvoza.kl.otp.-d	11.189,00	10.000,00	21.535,99	192	215	0,46%	10.346,99
	611	Prihod od prodaje učinaka u Republici Srpskoj	2.828.641,00	2.962.000,00	2.967.293,29	105	100	63,63%	138.652,29
21	61206	Prihod od rasadnika	0,00	0,00	115,38	-	-	0,00%	115,38
22	61222	Odvoz otpada pravn.subj.	0,00	30.000,00	33.018,15	-	110	0,71%	33.018,15
23	61223	Pr.od odvoza.čvrst.otp.-d	0,00	0,00	3.788,18	-	-	0,08%	3.788,18
24	61227	Usluge fekalne cisterne	0,00	0,00	2.400,00	-	-	0,05%	2.400,00
25	61229	Pr.od odvoza.kl.otp.-d	0,00	0,00	3.767,39	-	-	0,08%	3.767,39
	612	Prihod od prodaje učinaka u Federaciji BiH	0,00	30.000,00	43.089,10	-	144	0,92%	43.089,10
26	61322	Odvoz otpada pravn.subj.	0,00	10.000,00	8.493,02	-	85	0,18%	8.493,02
27	61323	Pr.od odvoza.čvrst.otp.-d	0,00	0,00	408,93	-	-	0,01%	408,93
28	61327	Pr.od odvoza.kl.otp.-d	0,00	0,00	150,00	-	-	0,00%	150,00
	613	Prihod od prodaje učinaka u Brčko Distriktu BiH	0,00	10.000,00	9.051,95	-	91	0,19%	9.051,95

29	63000	Povećanje vrijed.zaliha	19.473,00	10.000,00	9.251,78	48	93	0,20%	-10.221,22
	630	Povećanje vrijednosti zalihe učinaka	19.473,00	10.000,00	9.251,78	48	93	0,20%	-10.221,22
30	65100	Pr.od zakupnina zemljišta	41.974,00	40.000,00	25.125,60	60	63	0,54%	-16.848,40
31	65101	Pr.od zak.zemlj.-grobje	84.132,00	35.000,00	61.904,16	74	177	1,33%	-22.227,84
32	65110	Prihod od zakupnina	332.085,00	340.000,00	337.032,45	101	99	7,23%	4.947,45
33	65130	Pr.od zakupa st.u pijaci	225.160,00	225.000,00	238.713,25	106	106	5,12%	13.553,25
34	65131	Pr.od zakupa-dn.zak.st.	48.668,00	50.000,00	48.038,46	99	96	1,03%	-629,54
35	65132	Pr.od zakupa st.-mali.b.	3.935,00	5.000,00	4.780,35	121	96	0,10%	845,35
	651	Prihodi od zakupnina	735.954,00	695.000,00	715.594,27	97	103	15,35%	-20.359,73
36	65210	Prihodi od donacija-PPL	0,00	35.000,00	34.218,24	-	98	0,73%	34.218,24
	652	Prihodi od donacija	0,00	35.000,00	34.218,24	-	98	0,73%	34.218,24
37	65510	Prihodi iz fondova	22.230,00	0,00	292,59	1	-	0,01%	-21.937,41
38	65540	Prihodi od poklona i pom.	0,00	0,00	200.000,00	-	-	4,29%	200.000,00
	655	Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja	22.230,00	0,00	200.292,59	901	-	4,30%	178.062,59
39	65903	Pr.od prodaje papira	24.930,00	23.000,00	19.416,84	78	84	0,42%	-5.513,16
40	65904	Pr.od prodaje najlona	8.748,00	7.000,00	5.451,52	62	78	0,12%	-3.296,48
41	65905	Prihodi od grijanja	453,00	450,00	291,74	64	65	0,01%	-161,26
42	65990	Ostali poslovni prihodi	6.695,00	5.000,00	1.490,47	22	30	0,03%	-5.204,53
	659	Ostali poslovni prihodi po drugim osnovama	40.826,00	35.450,00	26.650,57	65	75	0,57%	-14.175,43
43	66190	Ostale kamate	18.653,00	5.000,00	1.213,88	7	24	0,03%	-17.439,12
	661	Prihodi od kamata	18.653,00	5.000,00	1.213,88	7	24	0,03%	-17.439,12
44	66990	Ostali finansijski prihodi	312,00	300,00	31,51	10	11	0,00%	-280,49
45	66991	Ostali finansijski prihodi-t.d.	0,00	0,00	90,00	-	-	0,00%	90,00
	669	Ostali finansijski prihodi	312,00	300,00	121,51	39	41	0,00%	-190,49
46	67710	Pr.od napl.otp.potr.-ind.o.	44.116,00	45.000,00	19.501,10	44	43	0,42%	-24.614,90
47	67711	Pr.od napl.otp.potr.-dom.	20.238,00	25.000,00	22.951,57	113	92	0,49%	2.713,57
48	67720	Pr.od napl.potr.PPL-dir.o	7.000,00	10.000,00	5.000,00	71	50	0,11%	-2.000,00
	677	Naplaćena otpisana potraživanja	71.354,00	80.000,00	47.452,67	67	59	1,02%	-23.901,33
49	67910	Prihodi od otp.obaveza	0,00	0,00	269,46	-	-	0,01%	269,46
50	67990	Ostali nepomenuti prihodi	16.944,00	17.000,00	22.983,44	136	135	0,49%	6.039,44
	679	Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja ...	16.944,00	17.000,00	23.252,90	137	137	0,50%	6.308,90
51	68900	Pr.od usklađivanja potr.	367,00	0,00	4.433,85	1208	-	0,10%	4.066,85
	689	Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostale imovine	367,00	0,00	4.433,85	1208	-	0,10%	4.066,85
		UKUPNO	4.261.188,00	4.481.668,00	4.663.175,37	109	104	100,00%	401.987,37

Tabela broj 8 -Ostvareni prihodi

Grafički prikaz ostvarenja prihoda u 2015. godini u odnosu na ostvarenje iz 2014. godine, čije je pojedinačno procentualno učešće u ukupnim prihodima veće od 4%, prikazan je na grafikonu broj 9.

Garfikon broj 9 – Ostvareni prihodi 2014. i 2015. god. čije učešće u ukupnim prihodima veće od 4%

Ukupni prihodi u 2015. godini veći su za 9% ili za 401.987,37 KM u odnosu na prihode iz 2014. godine.

Poslovni prihodi u 2015. godini iznose 4.586.701 KM, što je za 433.144 KM više u odnosu na ostvarenje iz 2014. godine.

Prihodi od usluga javne higijene se ostvaruju po osnovu izvršenih usluga javne higijene za Grad Bijeljinu. Navedeni prihodi su u 2015. godini ostvareni u iznosu od 291.692 KM i u odnosu na ostvarenje 2014. godine veći su za 64.608 KM, odnosno procentualno povećanje prihoda iznosi 28%. Prihodi od usluga javne higijene u ukupnim prihodima učestvuju sa 6,26%.

Povećanje poslovnih prihoda u 2015. godini u odnosu na iste iz 2014. godine, primjetno je na **prihodima od odvoza komunalnog otpada fizičkim licima**, zbog veće cijene za usluge odvoza čvrstog komunalnog otpada, koja je od 01.01.2015. godine veća za 10% i zbog povećanog broja korisnika usluga odvoza otpada. Navedeni prihodi su veći za 17%, odnosno za 289.359 KM u odnosu na ostvarenje iz 2014. godine. Prihodi od odvoza otpada fizičkim licima učestvuju sa 42,07% u ukupnim prihodima, odnosno imaju najveće učešće u prihodima ostvarenim u 2015. godini.

Prihod od odvoza komunalnog otpada pravnim subjektima u zemlji u 2015. godini, veći je za 3,44% u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Procentualno učešće prihoda od odvoza otpada pravnim subjektima u zemlji u ukupnim prihodima je 18,35%. Navedeni prihodi zajedno sa prihodima od odvoza komunalnog otpada fizičkim licima čine 60,42% ukupnih prihoda Društva.

Prihod od usluga pauka uvećan je u tekućoj godini za 8.861 KM, odnosno za 16 indeksnih poena u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Cijena usluga pauka nije mijenjana, te je navedeno povećanje prihoda rezultat većeg broja prevezenih nepropisno parkiranih vozila u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu.

Značajan porast zabilježen je kod **prihoda od usluga zakupa stolova u zelenoj pijaci**. Procentualno povećanje ovih prihoda u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu je 4,96%, odnosno vrijednosno iskazano povećanje iznosi 13.769 KM. Prihodi od usluga zakupa stolova u pijaci učestvuju u ukupnim prihodima sa 6,25%.

Prihod od poklona i pomoći u tekućoj godini ostvaren je u iznosu od 200.000 KM, a odnosi se na pomoć Fonda solidarnosti Republike Srpske na ime saniranja posljedica poplave.

Na sljedećim prihodima evidentno je značajno smanjenje ostvarenja u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu, a to su:

- **prihodi od usluga fekalne cisterne**, koji imaju učešće u ukupnim prihodima u 2015. godini 0,16%, dok je učešće u 2014. godini iznosilo 6,66%, značajno su smanjeni u tekućoj godini zbog smanjenog obima posla. U tekućoj godini prihod od usluga fekalne cisterne ostvaren je u iznosu od 7.500 KM, dok je u prethodnoj godini ostvaren u iznosu od 75.768 KM;
- **prihodi od održavanja groblja** su manji za 33%, odnosno za 61.109 KM zbog ukidanja Službe grobljanskih usluga, jer su poslovi održavanja groblja povjereni novoosnovanom preduzeću;
- **prihodi od zakupa zemljišta za grobna mjesta** su manji u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu za 22.228 KM ili za 26%. Takođe, ovi poslovi su povjereni novoosnovanom preduzeću;
- **prihodi od prodaje papira i najlona, prihodi od grijanja** kao i **ostali poslovni prihodi** su u tekućoj godini umanjeni za ukupno 35%, odnosno za 14.175 KM u odnosu na ostvarenje prethodne godine.

Finansijski prihodi u 2015. godini manji su za iznos od 17.631 KM ili za 93% u odnosu na iste iz 2014. godine, zbog manjih prihoda od zakonskih zateznih kamata, koje se obračunavaju po sudskim sporovima za dane kašnjenja uplate.

Ostali prihodi u 2015. godini manji su za iznos od 17.593 KM, procentualno za 19,92% u odnosu na iste iz 2014. godine, prvenstveno zbog manjih prihoda od naplate otpisanih potraživanja. Navedeni prihod je nastao po osnovu sudskih izvršenja nad pravnim i fizičkim licima, koja nisu izmirila ili ne izmiruju svoje obaveze prema AD „Komunalac“ Bijeljina .

Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine u 2015. godini evidentirani su u iznosu od 4.434 KM, a odnose se na prihod od usklađivanja vrijednosti potraživanja od fizičkih lica, koji su nastali po osnovu smanjenja iznosa potraživanja od kupaca za potraživanja preko tri godine. Navedena potraživanja su u prethodnoj godini bila evidentirana u okviru odgovarajućeg analitičkog konta troška i u okviru analitičkog konta ispravke potraživanja od kupaca po ročnosti.

3.2 Rashodi

Ukupni rashodi Društva za period od 01.01. - 31.12.2015. godine iznose 4.661.688,31 KM i u odnosu na 2014. godinu veći su za 2% odnosno za 100.919,31 KM.

Pregled rashoda, koji su nastali u obračunskom periodu, a koji se porede sa ostvarenjem 2014. godine i sa planom za 2015. godinu, prikazan je u sljedećem tabelarnom pregledu.

Pregled ostvarenih rashoda

R B	Konto	Naziv konta	Ostvarenje 31.12.2014.	Plan za period 01.01.- 31.12.2015.	Ostvarenje 31.12.2015.	Ind (6/4)	Ind (6/5)	% učešće u uk. rashod. (plan)	Razlika ostvarenja (6-4)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	50100	Nab.vr.prod.robe na malo	2.521,00	1.000,00	1.210,39	48	121	0,03%	-1.310,61
2	50101	Nab.vr.pr.robe-bez faktura	12.100,00	4.000,00	8.758,05	72	219	0,19%	-3.341,95
3	50102	Nab.vr.pr.robe-po fakt.	2.543,00	0,00	308,95	12	-	0,01%	-2.234,05
	501	Nabavna vrij.prodate robe	17.164,00	5.000,00	10.277,39	60	206	0,22%	-6.886,61
4	51100	Troškovi sirovina i mater.	88.646,00	85.000,00	80.256,47	91	94	1,72%	-8.389,53
	511	Tr.materijala za izradu	88.646,00	85.000,00	80.256,47	91	94	1,72%	-8.389,53
5	51210	Otpis auto guma	17.332,00	20.000,00	19.885,52	115	99	0,43%	2.553,52
6	51220	Otpis HTZ opreme	23.016,00	25.000,00	39.438,82	171	158	0,85%	16.422,82
7	51240	Troškovi rez. dijelova	66.232,00	65.000,00	59.340,94	90	91	1,27%	-6.891,06
8	51250	Troškovi kanc. materijala	12.216,00	12.000,00	12.060,06	99	101	0,26%	-155,94
	512	Tr.režijskog materijala	118.796,00	122.000,00	130.725,34	110	107	2,80%	11.929,34
9	51300	Tr.naft.derivata (goriva)	272.550,00	280.000,00	239.596,23	88	86	5,14%	-32.953,77
10	51301	Tr.naft.derivata (maziva)	15.590,00	20.000,00	15.487,97	99	77	0,33%	-102,03
11	51330	Troškovi el. energije	24.615,00	25.000,00	22.577,72	92	90	0,48%	-2.037,28
12	51370	Troškovi vode	8.993,00	10.000,00	8.426,74	94	84	0,18%	-566,26
	513	Troškovi goriva i energije	321.748,00	335.000,00	286.088,66	89	85	6,14%	-35.659,34
13	52000	Troškovi bruto zarade	2.148.211,00	2.065.000,00	2.085.251,14	97	101	44,73%	-62.959,86
	520	Troškovi bruto zarada	2.148.211,00	2.065.000,00	2.085.251,14	97	101	44,73%	-62.959,86
14	52210	Tr.br.nakn.čl.Nadz.odb.	27.635,00	30.000,00	29.850,60	108	100	0,64%	2.215,60
	522	Tr.br.nakn.čl.NO i Upr.od	27.635,00	30.000,00	29.850,60	108	100	0,64%	2.215,60
15	52300	Tr.br.nakn.čl.Odb.za rev.	25.182,00	23.000,00	21.477,20	85	93	0,46%	-3.704,80
16	52320	Tr.br.nakn.čl.komisije	0,00	0,00	1.741,30	-	-	0,04%	1.741,30
	523	Troškovi br.naknada čl.odb.za reviziju, kom.i sl	25.182,00	23.000,00	23.218,50	92	101	0,50%	-1.963,50
17	52430	Pomoć zaposl.u skl.sa pr.	8.715,00	5.000,00	5.825,00	67	117	0,12%	-2.890,00

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2015. GODINU

	524	Tr.otpr., nagrada i pomoći u skladu sa propisima	8.715,00	5.000,00	5.825,00	67	117	0,12%	-2.890,00
18	52500	Tr.dnevnicna na služb.putu	2.481,00	2.500,00	3.721,00	150	149	0,08%	1.240,00
19	52510	Tr.smj.i ish.na služb.putu	1.203,00	1.500,00	2.193,02	182	146	0,05%	990,02
20	52520	Tr.prevoza na služb.putu	215,00	0,00	566,60	264	-	0,01%	351,60
	525	Troškovi zaposlenih na službenom putu	3.899,00	4.000,00	6.480,62	166	162	0,14%	2.581,62
21	52900	Nakn.tr.za prevoz radnika	47.969,00	48.000,00	47.573,82	99	99	1,02%	-395,18
22	52990	Ost.nakn.tr.zaposl.(regres)	135.508,00	135.000,00	127.382,30	94	94	2,73%	-8.125,70
23	52991	Ost.nakn.tr.zaposl.(Božić)	15.000,00	15.000,00	15.400,00	103	103	0,33%	400,00
24	52992	Ost.nakn.tr.zap.(topl.obrok)	69.130,00	63.000,00	64.275,22	93	102	1,38%	-4.854,78
	529	Troškovi bruto ostalih ličnih rashoda	267.607,00	261.000,00	254.631,34	95	98	5,46%	-12.975,66
25	53130	Troškovi PTT usluga	21.541,00	47.000,00	19.612,59	91	42	0,42%	-1.928,41
26	53131	Tr.PTT usluga-got.pl.	3.235,00	3.000,00	2.224,00	69	74	0,05%	-1.011,00
27	53150	Tr.internet usluga i b.pren.	0,00	0,00	1.481,53	-	-	0,03%	1.481,53
	531	Troškovi transportnih usluga	24.776,00	50.000,00	23.318,12	94	47	0,50%	-1.457,88
28	53200	Tr.usl.na tek.odr.st.mat.sr.	26.958,00	25.000,00	26.197,57	97	105	0,56%	-760,43
	532	Troškovi usluga održavanja	26.958,00	25.000,00	26.197,57	97	105	0,56%	-760,43
29	53390	Troškovi ostalih zakupa	3.367,00	3.500,00	3.444,10	102	98	0,07%	77,10
	533	Troškovi zakupa	3.367,00	3.500,00	3.444,10	102	98	0,07%	77,10
30	53500	Tr.oglasa u novinama,TV	16.845,00	5.000,00	7.603,00	45	152	0,16%	-9.242,00
31	53520	Troškovi oglasa i reklame	8.380,00	5.000,00	6.358,95	76	127	0,14%	-2.021,05
	535	Troškovi reklame i propagande	25.225,00	10.000,00	13.961,95	55	140	0,30%	-11.263,05
32	53900	Tr.za usl.u prometu proizv.	42,00	0,00	463,39	1.103	-	0,01%	421,39
33	53920	Troškovi za usl.zašt.na r.	11.196,00	10.000,00	10.630,34	95	106	0,23%	-565,66
34	53930	Nakn.za korišć.auto-puta	116,00	0,00	161,10	139	-	0,00%	45,10
35	53960	Privr.i povremeni poslovi	49.817,00	30.000,00	69.266,95	139	231	1,49%	19.449,95
36	53981	Tr.deponovanja-otp.vode	958,00	0,00	5.723,60	597	-	0,12%	4.765,60
37	53982	Tr.deponovanja-kl.otpad	11.257,00	20.000,00	25.303,40	225	127	0,54%	14.046,40
38	53983	Tr.deponovanja-čvrsti otp.	819.157,00	830.000,00	841.476,77	103	101	18,05%	22.319,77
39	53990	Troškovi ost.proizv.usl.	30.563,00	20.000,00	38.402,60	126	192	0,82%	7.839,60
	539	Troškovi ostalih usluga	923.106,00	910.000,00	991.428,15	107	109	21,27%	68.322,15
40	54000	Troškovi amortizacije	254.321,00	250.000,00	308.505,30	121	123	6,62%	54.184,30
	540	Troškovi amortizacije	254.321,00	250.000,00	308.505,30	121	123	6,62%	54.184,30

41	54140	Tr.rez. za otpremnine	17.900,00	18.000,00	20.984,19	117	117	0,45%	3.084,19
	541	Troškovi rezervisanja	17.900,00	18.000,00	20.984,19	117	117	0,45%	3.084,19
42	55010	Tr.revizije finans.izvj.	4.700,00	4.700,00	4.700,00	100	100	0,10%	0,00
43	55020	Tr.advokatskih usluga	8.735,00	20.000,00	29.235,70	335	146	0,63%	20.500,70
44	55030	Tr.zdravstvenih usluga	4.683,00	5.000,00	5.340,50	114	107	0,11%	657,50
45	55040	Tr.str.obrazovanja zaposl.	2.511,00	0,00	0,00	-	-	0,00%	-2.511,00
46	55050	Tr.str.usavršanja-seminari	1.403,00	0,00	2.929,17	209	-	0,06%	1.526,17
47	55060	Tr.izmjena na post.progr.	3.600,00	4.000,00	3.600,00	100	90	0,08%	0,00
48	55090	Ostale neproizvodne usl.	6.634,00	10.000,00	15.390,00	232	154	0,33%	8.756,00
	550	Troškovi neproizvodnih usluga	32.266,00	43.700,00	61.195,37	190	140	1,31%	28.929,37
49	55100	Tr.repr.u posl.prost.	1.266,00	2.000,00	3.182,41	251	159	0,07%	1.916,41
50	55120	Tr.ugostiteljskih usluga	8.689,00	8.000,00	11.020,68	127	138	0,24%	2.331,68
51	55150	Troškovi za poklone	218,00	0,00	3.505,00	1.608	-	0,08%	3.287,00
52	55190	Ostali tr.reprezentacije	4.127,00	0,00	2.369,62	57	-	0,05%	-1.757,38
	551	Troškovi reprezentacije	14.300,00	10.000,00	20.077,71	140	201	0,43%	5.777,71
53	55200	Pr.osigur.nekr.,postr.i opr.	2.855,00	3.000,00	2.241,11	78	75	0,05%	-613,89
54	55260	Pr.za obavezno osig.lica	8.526,00	10.000,00	10.662,60	125	107	0,23%	2.136,60
	552	Troškovi premija osiguranja	11.381,00	13.000,00	12.903,71	113	99	0,28%	1.522,71
55	55300	Tr.pl.prometa-Pavl.banka	4.246,00	2.000,00	1.725,78	41	86	0,04%	-2.520,22
56	55301	Tr.pl.prometa-Sberbanka	0,00	2.000,00	1.930,70	-	97	0,04%	1.930,70
57	55302	Tr.pl.prometa-Nova banka	932,00	2.000,00	1.565,10	168	78	0,03%	633,10
58	55303	Tr.pl.prometa-Komerc.b.	307,00	500,00	355,60	116	71	0,01%	48,60
59	55305	Tr.pl.prometa-Bobar b.	486,00	0,00	15,40	3	-	0,00%	-470,60
60	55306	Tr.pl.prometa-NLB RB	0,00	500,00	412,80	-	83	0,01%	412,80
61	55310	Tr.pl.prometa-garancije	3.239,00	3.000,00	2.700,35	83	90	0,06%	-538,65
	553	Troškovi platnog prometa	9.210,00	10.000,00	8.705,73	95	87	0,19%	-504,27
62	55420	Članarine.poslovnim udr.	900,00	1.000,00	900,00	100	90	0,02%	0,00
	554	Troškovi članarina	900,00	1.000,00	900,00	100	90	0,02%	0,00
63	55500	Porez na imovinu	7.823,00	8.000,00	7.820,50	100	98	0,17%	-2,50
64	55510	Naknada za o.k.d. šuma	2.983,00	3.000,00	3.264,22	109	109	0,07%	281,22
65	55520	Naknada za protiv pož.z.	1.661,00	1.700,00	1.836,45	111	108	0,04%	175,45
66	55540	Naknada za vode	1.920,00	2.000,00	1.836,00	96	92	0,04%	-84,00
67	55570	Komunalna i rep. takse	1.150,00	1.150,00	1.150,00	100	100	0,02%	0,00
68	55571	Komunalna naknada-opš.	5.528,00	5.500,00	5.528,28	100	101	0,12%	0,28
	555	Troškovi poreza	21.065,00	21.350,00	21.435,45	102	100	0,46%	370,45

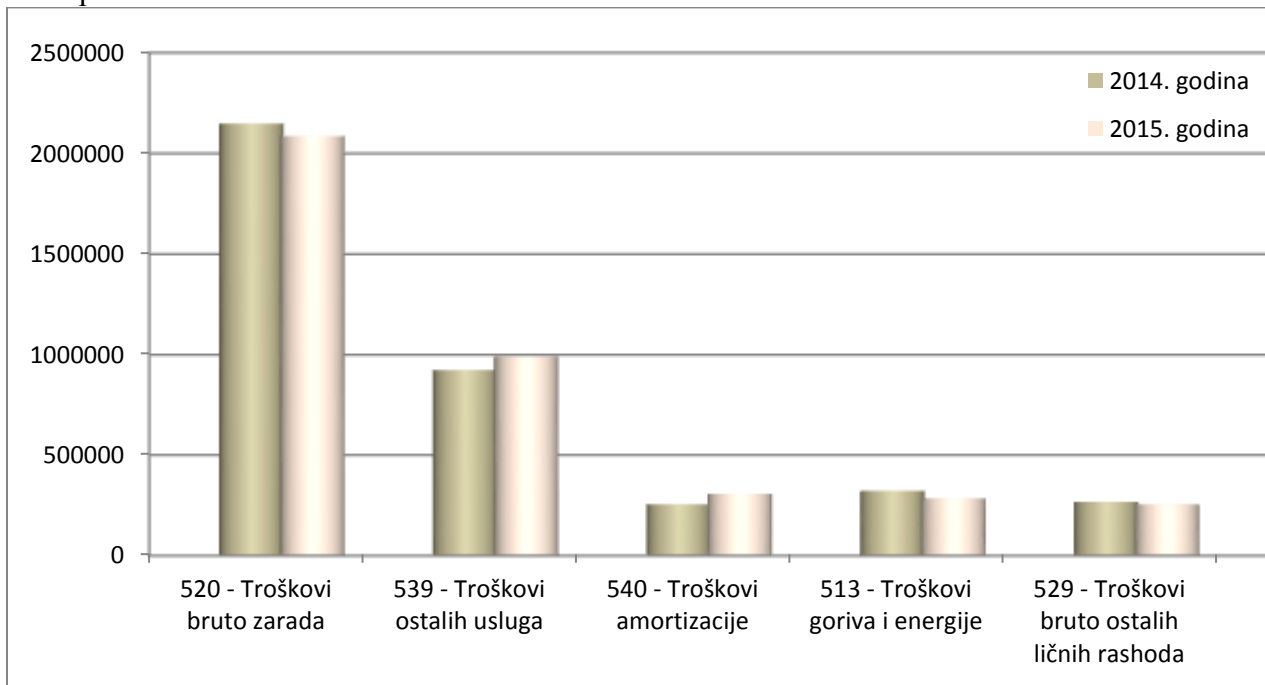
IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2015. GODINU

69	55600	Dopr.za prof.reh.invalida	4.446,00	4.000,00	4.465,25	100	112	0,10%	19,25
70	55630	Doprinos za solidarnost	22.557,00	10.000,00	21.060,00	93	211	0,45%	-1.497,00
71	55691	Ost.dop.na ter.tr.-volonteri	385,00	0,00	1.734,75	451	-	0,04%	1.349,75
	556	Troškovi doprinosa	27.388,00	14.000,00	27.260,00	100	195	0,58%	-128,00
72	55900	Troškovi oglasa u štampi	234,00	3.000,00	1.237,29	529	41	0,03%	1.003,29
73	55911	RTV taksa-porez na posj.	83,00	0,00	90,00	108	-	0,00%	7,00
74	55913	Sudske takse po izvr.post.	21.218,00	22.000,00	42.654,25	201	194	0,91%	21.436,25
75	55915	Sudske takse-ostale	2.954,00	3.000,00	5.307,80	180	177	0,11%	2.353,80
76	55920	Sudski tr.i tr.vještačenja	900,00	1.000,00	3.650,00	406	365	0,08%	2.750,00
77	55930	Tr.pretpl.na časopise i s.p.	1.543,00	2.000,00	3.330,06	216	167	0,07%	1.787,06
78	55950	Tr.za registraciju vozila	29.987,00	30.000,00	14.079,39	47	47	0,30%	-15.907,61
79	55990	Ostali nemater.troškovi	175,00	1.000,00	36,68	21	4	0,00%	-138,32
	559	Ostali nematerijalni troškovi	57.094,00	62.000,00	70.385,47	123	114	1,51%	13.291,47
80	56100	Rashodi kamata po kred.	3.513,00	10.000,00	3.784,62	108	38	0,08%	271,62
81	56170	Kamate za nebl.pl.javne pr	0,00	0,00	2.013,03	-	-	0,04%	2.013,03
82	56190	Kamate po ost.fin.obav.	18,00	0,00	5,37	30	-	0,00%	-12,63
	561	Rashodi kamata	3.531,00	10.000,00	5.803,02	164	58	0,12%	2.272,02
83	57020	Otpis opreme po popisu	1.238,00	2.000,00	1.101,13	89	55	0,02%	-136,87
84	57080	Neotp.vr.osn.sredstava	0,00	0,00	1.856,77	-	-	0,04%	1.856,77
85	57081	PDV na neotp.vr.osn.sr.	0,00	0,00	316,09	-	-	0,01%	316,09
	570	Gubici po osn.prod. i ras. nem.sr.,nekr.,postr.i opr.	1.238,00	2.000,00	3.273,99	264	164	0,07%	2.035,99
86	57800	Rash.po osn.isp.vr.potraž.	64.449,00	50.000,00	50.117,36	78	100	1,08%	-14.331,64
87	57810	Rash.po osn.isp.pot.PPL	0,00	0,00	0,00	-	-	0,00%	0,00
88	57820	Rash.po osn.dir.otp.potr.	11.381,00	30.000,00	29.853,55	262	100	0,64%	18.472,55
	578	Rashodi po osnovu ispr.vrijedn.i otpisa potr.	75.830,00	80.000,00	79.970,91	105	100	1,72%	4.140,91
89	57900	Kalo, rastur, kvar i lom	3.125,00	1.000,00	322,00	10	32	0,01%	-2.803,00
90	57970	PDV na kalo,rastur,kvar...	151,00	0,00	460,75	305	-	0,01%	309,75
91	57990	Nepomenuti ost.rashodi	34,00	0,00	12,10	36	-	0,00%	-21,90
	579	Rash.po osn.rash.zaliha mater.i robe i ost.rashodi	3.310,00	1.000,00	794,85	24	79	0,02%	-2.515,15
92	59100	Rashodi po osnovu ispr.gr.	0,00	0,00	48.537,66	-	-	1,04%	48.537,66
	591	Rash.po osn.ispr.grešaka iz ranijih godina	0,00	0,00	48.537,66	-	-	1,04%	48.537,66
UKUPNO			4.560.769,00	4.469.550,00	4.661.688,31	102	104	100,00%	100.919,31

Tabela broj 9 -Ostvareni rashodi

Grafički prikaz ostvarenih rashoda u 2015. godini (evidentiranih na sintetičkim kontima) u odnosu na ostvarenje iz 2014. godine, čije je pojedinačno procentualno učešće u ukupnim rashodima veće od 5%.

Garfikon broj 13 - Ostvareni rashodi 2014. i 2015. god. čije učešće u ukupnim rashodima prelazi 5 %

Poslovni rashodi u 2015. godini veći su za 1,04% u odnosu na iste iz 2014. godine, odnosno veći su za 46.448 KM.

U strukturi poslovnih rashoda za 2015. godinu, najveće povećanje evidentno je na sljedećim rashodima:

- **troškovi HTZ opreme**, koji su u tekućoj godini veći za 71% ili za 16.423 KM u odnosu na prethodnu godinu;
- **troškovima naknada za privremene i povremene poslove**, koji su povećani za 39%, odnosno za 19.450 KM, zbog većeg broja angažovanih radnika preko omladinske zadruge u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu;
- **troškovi deponovanja otpada**, koji su u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu povećani za 41.132 KM. Navedeni troškovi deponovanja otpada imaju značajno učešće u ukupnim rashodima Društva sa 18,72%. U sljedećem pregledu prikazano je procentualno učešće troškova deponovanja u ukupnim troškovima Društva u posljednjih 7 godina:

Godina	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
% učešća u ukupnim troškovima Društva	4,02%	12,96%	13,65%	13,87%	17,09%	18,23%	18,72%

- **troškovi amortizacije** su u tekućoj godini uvećani za 54.184 KM odnosno za 21%, zbog značajnih ulaganja u građevinske objekte i opremu u posljednjih nekoliko godina;
- **troškovi advokatskih usluga** su u tekućoj godini veći za 235% ili za 20.501 KM u odnosu na prethodnu godinu;

- **ostali nematerijalni troškovi (konto 559)** u tekućoj godini iznose 70.385 KM, dok su u prethodnoj godini iznosili 57.094 KM. Na značajno povećanje ostalih nematerijalnih troškova, uticalo je povećanje izdvajanja za sudske takse, za koje je u tekućoj godini izdvojeno 42.654 KM, a u prethodnoj 21.218 KM. Troškovi za registraciju motornih vozila, zbog izvršenog razgraničenja troškova, u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu, uvećani su za 15.908 KM.

U strukturi poslovnih rashoda, na sljedećim troškovima primjetno je značajno smanjenje u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu:

- u okviru **troškova materijala**, značajno smanjenje evidentno je na **troškovima rezervnih dijelova**, koji su manji za 6.891 KM, **troškovima goriva i maziva**, koji su manji za 12%, odnosno za 33.056 KM i **troškovima sirovina**, koji su manji za 9%, odnosno za 8.390 KM;
- **troškovi bruto zarada** manji su za 3%, odnosno za 62.960 KM. Na značajno manje izdvajanje na ime troškova bruto zarada uticalo je smanjenje broja zaposlenih radnika u toku 2015. godine. U sljedećem pregledu prikazano je procentualno učešće troškova bruto zarada u ukupnim troškovima Društva u posljednjih 7 godina:

Godina	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
% učešća u ukupnim troškovima Društva	58,71%	53,04%	51,29%	53,86%	48,88%	47,10%	44,73%

- **troškovi bruto ostalih ličnih rashoda (konto 529)** manji su za 5%, odnosno za 12.976 KM, zbog manjih izdvajanja za regres i topli obrok u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu;
- **troškovi reklame i propagande (konto 535)** manji su za 11.263 KM u tekućoj godini u odnosu na prethodnu ili procentualno za 45%.

Finansijski rashodi u 2015. godini su veći za iznos od 2.272 KM u odnosu na iste iz 2014. godine, prvenstveno zbog većih rashoda kamata. Rashodi kamata se odnose na obračunate i uplaćene kamate po kratkoročnom kreditu, koji se redovno servisira, na obračunate i uplaćene kamate za neblagovremeno plaćene javne prihode i kamate po ostalim finansijskim obavezama. U toku 2015. godine uplaćeno je 8 jednakih mjesečnih anuiteta, te je na ime kamate izdvojeno 3.785 KM, dok iznos od 5 KM predstavlja kamate za neblagovremeno plaćanje obaveza dobavljačima. Na ime kamate za neblagovremeno plaćene javne prihode, po Zapisniku Poreske uprave Republike Srpske, uplaćen je iznos od 2.013 KM.

Ostali rashodi u 2015. godini veći su za 3.661 KM procentualno za 4,55% u odnosu na iste iz 2014. godine, prvenstveno zbog većih rashoda po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja, koji su u tekućoj godini veći za 4.141 KM u odnosu na prošlu godinu.

Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina u tekućoj godini evidentirani su u ukupnom iznosu od 48.538 KM. U okviru navedenih rashoda evidentirani su rashodi nastali po Zapisniku Poreske uprave Republike Srpske u iznosu od 4.271 KM, zatim rashodi po osnovu otpisa potraživanja od zaposlenih radnika u iznosu od 2.399 KM i troškovi po presudi iz 2014. godine, gdje se svakog mjeseca Poštama Srpske uplaćuje iznos od 4.644,08 KM, počev od 01.04.2015. godine.

3.3 *Neto gubitak*

Ukupan neto dobitak u obračunskom periodu utvrđen je u glavnom obrascu Bilansa uspjeha i iskazan na AOP-u 299 u koloni broj 4.

Ukupan neto dobitak za 2015. godinu iznosi 1.487 KM, dok je u 2014. godini ostvaren neto gubitak u iznosu od 299.581 KM i iskazan u Bilansu uspjeha na AOP-u 300 u koloni broj 5.

Po Poreskom bilansu nije iskazana dobit za obračunski period, te nema obaveze za porez na dobit.

U Bilansu stanja na AOP-u 120 iskazan je dobitak tekuće godine u iznosu od 45.628 KM, koji je nastao kao zbir neto dobiti, ostvarene po osnovu viška ukupnih prihoda nad rashodima u iznosu od 1.487 i iznosa od 44.141 KM, koji se odnosi na umanjenje revalorizacionih rezervi za nepriznati dio amortizacije po procjeni fer vrijednosti stalnih sredstava.

Preneseni dio revalorizacionih rezervi u iznosu od 44.141 KM je razlika između troškova amortizacije obračunate na revalorizovanu knjigovodstvenu vrijednost građevinskih objekata i opreme i troškova amortizacije obračunate na početnu nabavnu vrijednost građevinskih objekata i opreme prije revalorizacije.

Prenos revalorizacionih rezervi po ovom osnovu knjižen je stavom 330/341, u skladu sa odredbama MRS 16.

U „Izvještaju o ostalim dobitima i gubicima perioda“ na AOP-u 402 - Dobici po osnovu smanjenja revalorizacionih rezervi na stalnim sredstvima, osim HOV raspoloživih za prodaju, iskazan je iznos od 44.141 KM, koji je razlika između troškova amortizacije obračunate na revalorizovanu knjigovodstvenu vrijednost građevinskih objekata i opreme i troškova amortizacije obračunate na početnu nabavnu vrijednost građevinskih objekata i opreme prije revalorizacije.

U „Izvještaju o ostalim dobitima i gubicima perioda“ na AOP-u 418 iskazan je ukupan neto dobitak u obračunskom periodu u iznosu od 45.628 KM.

3.4 Ostvarenje po radnim jedinicama

Red. br.	Konto	Naziv konta	Zelena pijaca	Grobljanske usluge	Javna higijena	Radna zajednica	Rasadnik	Ukupno ostvarenje 31.12.2015.
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (4:8)
1	50100	Neto vrijed. prod. robe	0,00	0,00	0,00	0,00	10.277,00	10.277,00
	501	Nab. vrij. prodate robe	0,00	0,00	0,00	0,00	10.277,00	10.277,00
2	51100	Troškovi sirovina	876,00	18.941,00	25.083,00	5.118,00	30.238,00	80.256,00
3	51240	Troškovi rez. dijelova	0,00	0,00	53.614,00	5.727,00	0,00	59.341,00
	511	Tr.materijala za izradu	876,00	18.941,00	78.697,00	10.845,00	30.238,00	139.597,00
4	51210	Otpis auto guma	0,00	0,00	19.885,00	0,00	0,00	19.885,00
5	51220	Otpis sitnog inventara	1.134,00	1.301,00	31.807,00	1.375,00	3.822,00	39.439,00
6	51250	Troškovi kanc. materijala	531,00	185,00	1.429,00	9.860,00	55,00	12.060,00
	512	Tr.režijskog materijala	1.665,00	1.486,00	53.121,00	11.235,00	3.877,00	71.384,00
7	51300	Troškovi goriva	0,00	447,00	228.489,00	4.312,00	6.348,00	239.596,00
	51301	Troškovi maziva	0,00	29,00	14.600,00	0,00	859,00	15.488,00
8	51330	Troškovi el. energije	2.977,00	0,00	3.308,00	13.306,00	2.987,00	22.578,00
	513	Tr.goriva i energije	2.977,00	476,00	246.397,00	17.618,00	10.194,00	277.662,00
9	52000	Bruto zarade	120.844,00	55.155,00	1.036.755,00	690.093,00	182.404,00	2.085.251,00
	520	Troškovi bruto zarada	120.844,00	55.155,00	1.036.755,00	690.093,00	182.404,00	2.085.251,00
10	52210	Nakn. za NO i Odb. rev.	0,00	0,00	0,00	53.069,00	0,00	53.069,00
	522	Tr.br.nak.čl.NO i Upr.	0,00	0,00	0,00	53.069,00	0,00	53.069,00
11	52430	Pom. radnicima i otp.	0,00	0,00	3.337,00	824,00	1.664,00	5.825,00
12	52500	Troškovi sl. putovanja	0,00	0,00	2.139,00	4.342,00	0,00	6.481,00
13	52900	Naknada prevoza radnika	3.258,00	1.520,00	31.904,00	6.406,00	4.486,00	47.574,00
15	52992	Naknade za topli obrok	0,00	0,00	0,00	64.275,00	0,00	64.275,00
16	52990	Ostale naknade radnicima	8.458,00	3.317,00	70.832,00	33.001,00	11.774,00	127.382,00
17	52991	Ostale nakn. zaposlenim	1.000,00	700,00	8.400,00	3.600,00	1.700,00	15.400,00
	529	Tr.bruto ost.ličnih rash.	12.716,00	5.537,00	116.612,00	112.448,00	19.624,00	266.937,00
19	53130	PTT troškovi	876,00	64,00	3.058,00	18.709,00	611,00	23.318,00
	531	Tr.transportnih usluga	876,00	64,00	3.058,00	18.709,00	611,00	23.318,00
20	53200	Trošk. inv. i tek. održ.	644,00		17.357,00	8.146,00	51,00	26.198,00
	532	Tr.usluga održavanja	644,00	0,00	17.357,00	8.146,00	51,00	26.198,00
21	53390	Troškovi zakupa zemljišta	0,00	0,00	0,00	3.438,00	0,00	3.438,00
	533	Troškovi zakupa	0,00	0,00	0,00	3.438,00	0,00	3.438,00
22	53500	Troškovi oglasa i reklame	0,00	0,00	0,00	13.968,00	0,00	13.968,00
	535	Tr.reklame i prop.	0,00	0,00	0,00	13.968,00	0,00	13.968,00
23	51370	Utrošak vode	3.722,00	767,00	1.310,00	2.246,00	382,00	8.427,00
24	53900	Privr.i povremeni poslovi	2.315,00	9.011,00	43.485,00	23.837,00	1.874,00	80.522,00
25	53983	Kom. usluge deponiji	0,00	0,00	910.906,00	0,00	0,00	910.906,00
	539	Troškovi ostalih usluga	6.037,00	9.778,00	955.701,00	26.083,00	2.256,00	999.855,00
27	54000	Troškovi amortizacije	68.544,00	0,00	197.341,00	27.832,00	14.788,00	308.505,00
	540	Troškovi amortizacije	68.544,00	0,00	197.341,00	27.832,00	14.788,00	308.505,00

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2015. GODINU

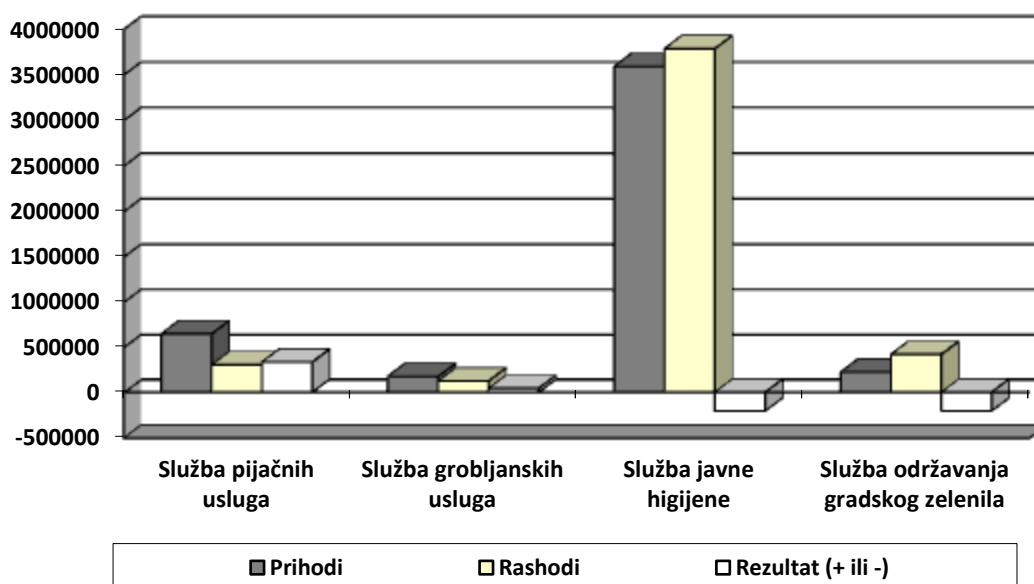
28	54140	Tr.rez za otpremn.u penz	0,00	0,00	0,00	20.984,00	0,00	20.984,00
	543	Tr.rez.za zadrž.kau. i dep	0,00	0,00	0,00	20.984,00	0,00	20.984,00
29	55015	Troškovi revizije	0,00	0,00	0,00	4.700,00	0,00	4.700,00
30	55025	Advokatske usluge	0,00	0,00	0,00	29.235,00	0,00	29.235,00
31	55033	Zdravstvene usluge	0,00	0,00	0,00	5.340,00	0,00	5.340,00
32	55075	Troškovi održ. računara	0,00	0,00	0,00	3.600,00	0,00	3.600,00
33	55090	Ost. nepr. usluge	0,00	96,00	8.206,00	9.968,00	50,00	18.320,00
	550	Tr.neproizvodnih usluga	0,00	96,00	8.206,00	52.843,00	50,00	61.195,00
34	55105	Troškovi reprezentacije	0,00	0,00	0,00	20.078,00	0,00	20.078,00
	551	Troškovi reprezentacije	0,00	0,00	0,00	20.078,00	0,00	20.078,00
35	55200	Premija osiguranja	0,00	0,00	0,00	12.904,00	0,00	12.904,00
	552	Troškovi premija osig.	0,00	0,00	0,00	12.904,00	0,00	12.904,00
36	55300	Troškovi platnog prometa	0,00	0,00	0,00	8.706,00	0,00	8.706,00
	553	Troškovi platnog prom.	0,00	0,00	0,00	8.706,00	0,00	8.706,00
38	55490	Ostale član.posl. udr.	0,00	0,00	0,00	900,00	0,00	900,00
	554	Troškovi članarina	0,00	0,00	0,00	900,00	0,00	900,00
39	55500	Porez na imovinu	0,00	0,00	0,00	7.820,00	0,00	7.820,00
40	55510	Vodni doprinos	0,00	0,00	0,00	1.836,00	0,00	1.836,00
41	55520	Porez na šume	0,00	0,00	0,00	3.264,00	0,00	3.264,00
42	55530	Protiv požarna zaštita	0,00	0,00	0,00	1.836,00	0,00	1.836,00
43	55570	Komun. i rep.takse i renta	0,00	0,00	0,00	6.679,00	0,00	6.679,00
	555	Troškovi poreza	0,00	0,00	0,00	21.435,00	0,00	21.435,00
44	55600	Dopr.za zapošlj.-invalidi	0,00	0,00	0,00	27.260,00	0,00	27.260,00
	556	Troškovi doprinosa	0,00	0,00	0,00	27.260,00	0,00	27.260,00
45	55900	Troškovi oglasa-LOT	0,00	0,00	0,00	1.327,00	0,00	1.327,00
46	55913	Sudske takse	0,00	0,00	47.962,00	3.650,00	0,00	51.612,00
47	55935	Pretplata na stručnu liter.	0,00	0,00	0,00	3.330,00	0,00	3.330,00
48	55943	Reg. motornih vozila	0,00	0,00	14.116,00	0,00	0,00	14.116,00
	559	Ostali nemat. troškovi	0,00	0,00	62.078,00	8.307,00	0,00	70.385,00
51	56180	Rashodi kamata	0,00	0,00	5.803,00	0,00	0,00	5.803,00
	561	Rashodi kamata	0,00	0,00	5.803,00	0,00	0,00	5.803,00
53	57020	Otpis po popisu	0,00	0,00	3.274,00	0,00	0,00	3.274,00
	570	Gubici po osn.prod. i ras.	0,00	0,00	3.274,00	0,00	0,00	3.274,00
54	57800	Otpis potraživanja	0,00	0,00	79.971,00	0,00	0,00	79.971,00
	578	Rash.po osn.ispr.vr. i otp	0,00	0,00	79.971,00	0,00	0,00	79.971,00
55	57900	Kalo,rastur,kvar i lom	0,00	0,00	0,00	0,00	796,00	796,00
56	59100	Rash.iz ranijeg perioda	0,00	0,00	0,00	48.538,00	0,00	48.538,00
	578	Rash.po osn.ispr.vr. i otp	0,00	0,00	0,00	48.538,00	796,00	49.334,00
		UKUPNO	215.179,00	91.533,00	2.864.371,00	1.215.439,00	275.166,00	4.661.688,00
		ZAJEDNIČKI TROŠKOVI	96.628,00	40.231,00	925.678,00	-1.215.439,00	152.902,00	0,00
		UKUPNI TROŠAK PO RJ	311.807,00	131.764,00	3.790.049,00	0,00	428.068,00	4.661.688,00
		UKUPNI PRIHOD PO RJ	653.690,00	183.347,00	3.594.556,00	0,00	231.582,00	4.663.175,00
		REZULTAT (dobitak ili gubitak)	341.883,00	51.583,00	-195.493,00	0,00	-196.486,00	1.487,00

Tabela broj 10 - Pregled ostvarenog rezultata po radnim jedinicama

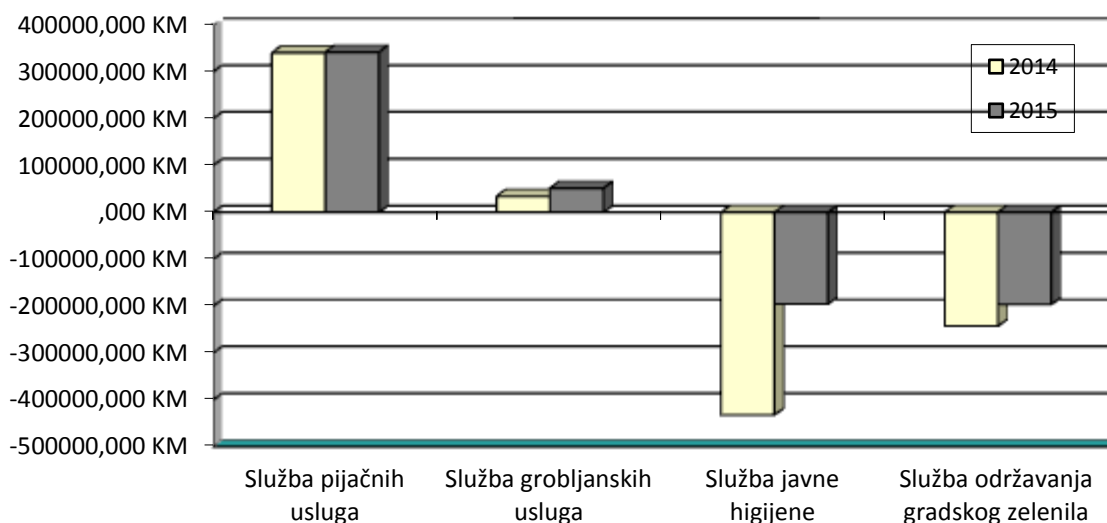
U tabeli broj 10 prikazana je struktura rashoda i prihoda po pojedinim službama, kao i ostvareni rezultat, zaključno sa 31.12.2015. godine. Pozitivan rezultat ostvaren je u Službi pijačnih usluga sa iskazanim neto dobitkom tekuće godine u iznosu od 341.883 KM, prvenstveno zbog toga što se prihod od zakupa poslovnih prostora knjiži na prihod te radne jedinice i Službi grobljanskih usluga sa iskazanim neto dobitkom tekuće godine u iznosu od 51.583 KM. Ukoliko se iz prihoda Službe pijačnih usluga isključi prihod od zakupa lokala (362.158 KM), kao i troškovi amortizacije lokala (55.916 KM), tada je Služba pijačnih usluga ostvarila pozitivan rezultat u iznosu od 35.641 KM. U Službi komunalnih usluga iskazan je neto gubitak tekuće godine u iznosu od 195.493 KM, koji je direktno uslovljen velikim izdvajanjima na ime troškova deponovanja komunalnog otpada. Služba održavanja gradskog zelenila iskazala je neto gubitak tekuće godine u iznosu od 196.486 KM.

Na grafikonu broj 14 grafički je prikazan ostvareni rezultat poslovanja po pojedinim službama u 2015. godini.

Grafikon broj 14 – Ostvareni prihodi i rashodi po pojedinim službama

Na grafikonu broj 15 prikazani su rezultati poslovanja pojedinih službi u 2015. godini sa uporednim prikazom rezultata ostvarenih u 2014. godini.

Grafikon broj 15 – Rezultat posovanja pojedinih službi u 2014. i 2015. godini

Iz prethodnog grafičkog prikaza može se zaključiti sljedeće:

- **Služba pijačnih usluga** je ostvarila dobitak tekuće godine u iznosu od 341.883 KM, dok je u prethodnoj godini ostvarila dobitak od 340.338 KM.
- **Služba grobljanskih usluga** je u 2015. godini ostvarila dobitak od 51.583 KM, dok je u 2014. godini ostvaren dobitak od 34.091 KM.
- **Služba javne higijene** je u tekućoj godini ostvarila negativan rezultat poslovanja u iznosu od 195.493 KM, dok je u prethodnoj godini ostvaren znatno lošiji rezultat, te je iskazan gubitak od 431.640 KM.
- **Služba održavanja gradskog zelenila** je u tekućoj godini ostvarila gubitak u iznosu od 196.486 KM, dok je u prethodnoj godini iskazan gubitak u iznosu od 242.370 KM.

ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA DRUŠTVA

Finansijski položaj preduzeća primarno determiniše njegove mogućnosti finansiranja.

Finansijski položaj preduzeća izražava se obimom i strukturom sredstava i kapitala, kao i njihovim međuosobnostima - koji se iskazuju u bilansu stanja preduzeća.

Finansijska politika, koju vodi finansijski menadžment preduzeća, kreira strategiju i taktiku finansijskog upravljanja na bazi načela i pravila finansiranja, kako bi se sa poslovno - finansijskog aspekta obezbijedili: stalnost, rast i razvoj društva i maksimalno iskoristili pozitivni konjunktorni trendovi na finansijskom tržištu.

Opstanak, rast i razvoj društva, a samim tim i mogućnost finansiranja društva, određeni su prije svega finansijskim ugledom koje ono uživa, kao i njegovim finansijskim položajem.

Ocjena finansijskog položaja preduzeća zasniva se na analizi finansijske ravnoteže, analizi pasive sa aspekta vlasništva tj. analizi zaduženosti, analizi mogućnosti održavanja realne vrijednosti sopstvenog kapitala u uslovima inflacije i analizi reproduktivne sposobnosti.

Finansijski položaj preduzeća uslovljavaju brojni činioci koji međusobno mogu biti kontradiktorni, što dodatno otežava konačno sagledavanje finansijskog položaja preduzeća. Ovaj problem se rješava vremenskim i prostornim upoređivanjem finansijskog položaja preduzeća.

Vremensko upoređivanje omogućava sagledavanje dinamike, to jest kretanja ili razvoja finansijskog položaja preduzeća.

Prostorno upoređivanje omogućava upoređivanje finansijskog položaja preduzeća u odnosu na finansijski položaj konkurencije, što pruža solidnu osnovu za zaključivanje o izgledima preduzeća za opstanak, rast i razvoj.

Finansijski položaj preduzeća, posmatran sa aspekta predmetnih analiza kvalifikuje se kao: dobar, prihvatljiv i loš.

Dobar je onaj finansijski položaj preduzeća, ako njegova finansijska ravnoteža obezbjeđuje likvidnost na dugi rok, ako je njegova finansijska struktura takva da obezbjeđuje nezavisnost društva u vođenju vlastite poslovne politike i istovremeno pruža sigurnost povjeriocima i ako društvo može obezbijediti finansiranje dijela proširene reprodukcije iz sopstvenih izvora finansiranja.

Prihvatljiv je onaj finansijski položaj preduzeća u kom postoji ekvilibrijum ili apsolutna jednakost između dugoročno vezanih sredstava i kvalitetnih izvora (sopstveni kapital uvećan za dugoročni dug), čime se samo obezbjeđuje likvidnost ali se ne garantuje i sigurnost jer nedostaje likvidna rezerva.

Loš finansijski položaj preduzeća proističe iz narušene finansijske ravnoteže koja ne obezbjeđuje održavanje likvidnosti na dugi rok, loše finansijske strukture i nemogućnosti da društvo finansira prostu reprodukciju iz vlastitih izvora finansiranja.

1. ANALIZA FINANSIJSKE RAVNOTEŽE

Analiza finansijske ravnoteže je najvažnija karika u analizi finansijskog položaja preduzeća. Ona je direktno povezana sa načelom stabilnosti finansijske politike, a kroz postojanje ili nepostojanje finansijske ravnoteže, cijeni se kvalitet finansijskog upravljanja, posebno u domenu usklađivanja rokova između raspoloživosti izvora finansiranja i rokova vezivanja ili imobilizacije sredstava društva.

Kaže se, da preduzeće ima finansijsku ravnotežu, ako su njegova sredstva po obimu i rokovima vezivanja (neunovčivosti) jednaka obimu i vremenu raspoloživosti izvora finansiranja.

Dakle, da bi se napravila kvalitetna analiza finansijske ravnoteže preduzeća nije dovoljno imati samo poslednji bilans stanja, već je u cilju sagledavanja dinamike ili razvoja ove pojave, potrebno obezbijediti vezane bilansne izvještaje za najmanje tri protekla perioda.

Na bazi podataka iz finansijskih izvještaja za 2013., 2014. i 2015. godinu, prikazanih u sljedećoj tabeli, vrši se slijedeća analiza:

Finansijska ravnoteža

Tabela br.11

FINANSIJSKA RAVNOTEŽA						
u KM						
P O Z I C I J A	AOP			2015	2014	2013
	15	14	13			
1. Kratkoročna potraživanja	040	040	040	1.131.324	1.206.336	1.240.645
2. Kratkoročni finansijski plasmani	047	046	046	0	0	0
3. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	056	055	055	72.268	55.574	74.613
4. Aktivna vremenska razgraničenja	060	059	059	16.260	7.140	958
I. Kratkoročno vezana sredstva (1 do 4)				1.219.852	1.269.050	1.316.216
5. Kratkoročne obaveze	144	142	142	769.126	1.037.075	486.256
II. Kratkoročni izvori finansiranja (5)				769.126	1.037.075	486.256
KRATKOROČNA FIN. RAVNOTEŽA (I/II)				1,586	1,224	2,707
REFERENTNA VRIJEDNOST - Kratkor. fin. ravnoteža (Veće od ...)				1,000	1,000	1,000
6. Upisani neuplaćeni kapital	109	109	109	0	0	0
7. Stalna imovina	001	001	001	9.599.331	9.814.050	9.498.985
8. Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namenjena prodaji	032	032	032	70.643	73.702	88.173
III. DUGOROČNO VEZANA IMOVINA (6 do 8)				9.669.974	9.887.752	9.587.158
9. Kapital	101	101	101	10.079.717	10.078.240	10.378.880
10. Dugoročna rezervisanja	126	125	125	40.983	41.487	38.238
11. Dugoročne obaveze	136	133	133	0	0	0
IV. TRAJNI I DUGOROČNI KAPITAL (9 do 11)				10.120.700	10.119.727	10.417.118
DUGOROČNA FINANSIJSKA RAVNOTEŽA (III/IV)				0,955	0,977	0,920
REFERENTNA VRIJEDNOST - Dugor. fin. ravnoteža (Manje od ...)				1,000	1,000	1,000
12. Trajni i dugoročni kapital	101	101	101	10.079.717	10.078.240	10.378.880
	126	125	125	40.983	41.487	38.238
	136	133	133	0	0	0
13. Stalna imovina i upisani neuplaćeni kapital	001 109	001 109	001 109	9.599.331 0	9.814.050 0	9.498.985 0
14. Neto obrtni kapital (12–13)				521.369	305.677	918.133
15. Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namenjena prodaji	032	032	032	70.643	73.702	88.173
STOPA POKRIVENOSTI ZALIHA (14/15' 100)%				738,03	414,75	1.041,29
REFERENTNA VRIJEDNOST - Stopa pokrivenosti zaliha (Veće od ...)				100,00%	100,00%	100,00%

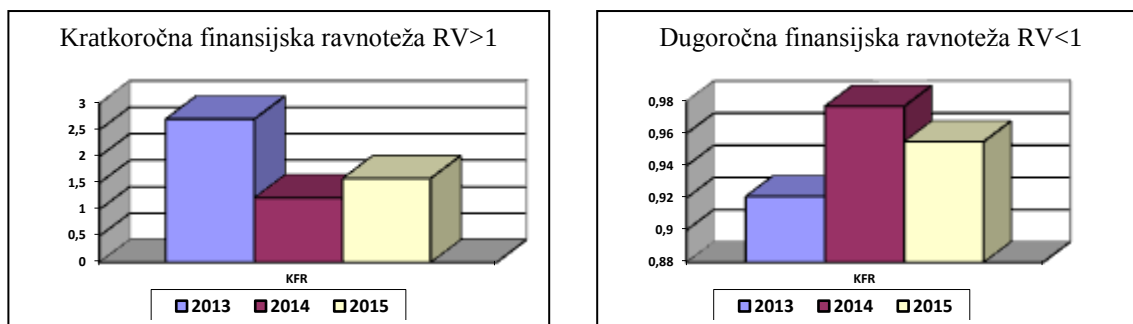
U tabelarnom pregledu (tabela br.11) su prikazani koeficijenti kratkoročne finansijske ravnoteže, dugoročne finansijske ravnoteže i koeficijent pokrivenosti zaliha.

Koeficijent kratkoročne finansijske ravnoteže u 2015. godini iznosi 1,586, te je isti znatno iznad jedan, što ukazuje da Društvo ima stabilnu kratkoročnu finansijsku ravnotežu, koja je znatno poboljšana u tekućoj godini u odnosu na 2014. i 2013. godinu, zbog manjih kratkoročnih obaveza.

Dugoročna finansijska ravnoteža Društva u 2015. godini je poboljšana u odnosu na 2014. godinu, prvenstveno zbog manje vrijednosti stalne imovine u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu. Koeficijent DFR u 2015. godini iznosi 0,955, dok je u 2014. godini iznosio 0,977, a u 2013. godini 0,920.

Stopa pokrivenosti zaliha je znatno veća od minimalnih 100%, te ista u 2015. godini iznosi 738,03%, dok je u prethodnoj godini bila znatno manja i iznosila je 414,75%. Neto obrtni kapital u 2015. godini je značajno uvećan u odnosu na prethodnu godinu, dok su se zalihe zadržane na nivou ostvarenja prethodne godine. Ovako visoka pokrivenost zaliha sa neto obrtnim kapitalom je zbog uslužne djelatnosti kojom se Društvo bavi i koja ne zahtjeva visok nivo zaliha.

Grafikon broj16 – Kratkoročna i dugoročna finansijska ravnoteža u posljednje tri godine

Uzimajući u obzir navedene pokazatelje može se zaključiti da je trenutna finansijska ravnoteža stabilna. Neophodno je da menadžment u narednom periodu obrati posebnu pažnju na finansijsku politiku, kako bi se postigla još povoljnija finansijska ravnoteža.

2. ANALIZA ZADUŽENOSTI

Zaduženost preduzeća ispituje se analizom pasive bilansa stanja, sa aspekta vlasništva nad izvorima finansiranja.

Izvori finansiranja (pasiva) preduzeća sa vlasničkog aspekta dijele se na sopstvene i pozajmljene izvore. Sopstvene izvore čini sopstveni kapital koji predstavlja garantnu supstancu preduzeća, jer štiti povjerioce od gubitka pozajmljenog kapitala i obezbjeđuje sigurnost u naplati potraživanja. Kaže se da je sopstveni kapital garant likvidnosti poslovanja preduzeća. Ovakva tvrdnja je dosta površna i više formalna nego što je prihvatljiva u praksi korporativnog upravljanja. Likvidnost preduzeća isključivo zavisi od priliva i odliva gotovine, dakle od cash flow toka.

Neto sopstveni kapital preduzeća jednak je razlici između vrijednosti poslovne imovine iskazane u aktivi njegovog bilansa stanja i ukupnih obaveza preduzeća (pasiva bilansa stanja). Neto sopstveni kapital je formalno posmatrano garantna supstanca akcionarskog društva. Odnosno sve dok je neto sopstveni kapital društva pozitivan, preduzeće je solventno. Solventnost preduzeća može se posmatrati kao njegova likvidnost na dugi rok i očitava se sposobnošću društva da plati sve obaveze, bilo kada (ne o roku njihovog dospjeća), pa makar i iz likvidacione mase.

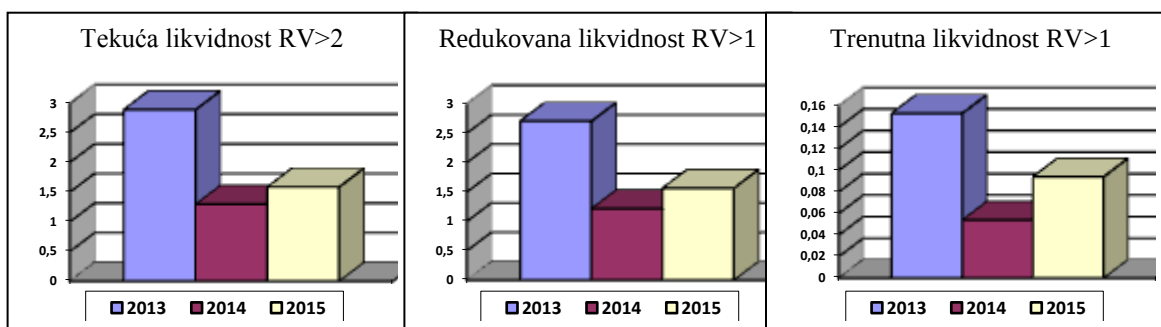

Likvidnost

Tabela br.12

LIKVIDNOST						
u KM						
P O Z I C I J A	AOP			2015.	2014.	2013.
	15	14	13			
Tekuća likvidnost:						
Tekuća imovina / Kratkoročne obaveze	031/ 144	031/ 142	031/ 142	1,678	1,295	2,888
REFERENTNA VRIJEDNOST - Tekuća likvidnost (Veće od ...)				2,000	2,000	2,000
Redukovana likvidnost:						
gotovina + kratkoročna potraživanja / kratkoročne obaveze	(056+040) /144	(055+040) /142	(055+040) /142	1,565	1,217	2,705
REFERENTNA VRIJEDNOST – Redukovana likvidnost (Veće od ...)				1,000	1,000	1,000
Trenutna likvidnost:						
gotovina / kratkoročne obaveze	056/144	055/142	055/142	0,094	0,054	0,153
REFERENTNA VRIJEDNOST – Trenutna likvidnost (Veće od ...)				1,000	1,000	1,000
Prosečan broj dana naplate potraživanja:						
Potraživanja x 365 / Prihodi od prodaje	(040*365)/ (202+206)	(040*365)/ (202+206)	(040*365)/ (202+206)	115	132	137

Prilikom analize u tabeli br.12 prikazani su koeficijenti tekuće, redukovane i trenutne likvidnosti, kao i prosječan broj dana naplate potraživanja.

Grafikon broj 17 – Tekuća, redukovana i trenutna likvidnost

Koeficijent tekuće likvidnosti Društva u 2015. godini iznosi 1,678 i znatno je manji od 2, što pokazuje da tekuća likvidnost Društva nije zadovoljavajuća. Koeficijent tekuće likvidnosti u 2015. godini znatno je poboljšán u odnosu na prethodnu godinu, prvenstveno zbog smanjenih kratkoročnih obaveza, ali i dalje ispod referentne vrijednosti.

Koeficijent redukovane likvidnosti je poboljšan u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu, prvenstveno zbog smanjenih kratkoročnih obaveza, te isti u 2015. godini iznosi 1,565, dok je u 2014. godini iznosio 1,217. Potrebno je preduzeti određene mjere za poboljšanje naplate kratkoročnih potraživanja, koja su znatno veća od vrijednosti gotovine, te preduzeti dodatne mjere na smanjenju kratkoročnih obaveza.

Koeficijent trenutne likvidnosti je znatno ispod referentne vrijednosti 1 i iznosi 0,094, što ukazuje da je trenutna likvidnost Društva ugrožena i da svega 9% svojih kratkoročnih obaveza može izmiriti iz raspoloživih finansijskih sredstava. Niska referentna vrijednost koeficijenta trenutne likvidnosti je posljedica velikog iznosa kratkoročnih obaveza prema povezanim pravnim licima.

Prosječan broj dana naplate potraživanja u 2015. godini iznosi 115 dana i znatno je poboljšao u odnosu na prethodnu godinu. U tekućoj godini period naplate potraživanja smanjen je za 17 dana u odnosu na prethodnu godinu.

Solventnost

Tabela br.13

SOLVENTNOST						
u KM						
P O Z I C I J A	AOP			2015.	2014.	2013.
	15	14	13			
1. Poslovna aktiva	062	062	062	10.889.826	11.156.802	10.903.374
2. Dugovi	126+ 135	125+ 132	125+ 132	810.109	1.078.562	524.494
KOEFICIJENT SOLVENTNOSTI (1/2)				13,442	10,344	20,788
REFERENTNA VRIJEDNOST – Koeficijent solventnosti (Veće od ...)				1,000	1,000	1,000

Koeficijent solventnosti Društva u 2015. godini je znatno iznad referentne vrijednosti 1 i iznosi 13,442. Imajući u vidu da Društvo ima dugove u iznosu od 810.109 KM i poslovnu aktivu u iznosu od 10.889.826 KM, dolazi se do zaključka da je Društvo u mogućnosti da izmiri sve svoje obaveze iz raspoložive poslovne aktive.

Zaduženost

Tabela br.14

ZADUŽENOST									
u KM									
P O Z I C I J A	AOP			2015.		2014.		2013.	
	15	14	13	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%
1. Kapital	101	101	101	10.079.717	92,56	10.078.240	90,33	10.378.880	95,19
2. Dugovi	126+ 135	125+ 132	125+ 132	810.109	7,44	1.078.562	9,67	524.494	4,81
PASIVA (1 + 2)				10.889.826	100	11.156.802	100	10.903.374	100
REFERENTNA VRIJEDNOST - Kapital/Dugovi:									
Kapital:	50%								
Dugovi:	50%								

Prema referentnim vrijednostima zaduženosti, odnos kapitala i duga treba da bude 50:50, odnosno da je granica više pomjerena u korist kapitala. U analizi zaduženosti AD „Komunalac“ Bijeljina uočljivo je da je u okviru pasive kapital znatno više zastupljen u odnosu na dugove, odnosno da je taj odnos u 2015. godini 92,56:7,44 u korist kapitala. Primjetno je da je vrijednost kapitala u odnosu na dug u tekućoj godini poboljšana u odnosu na prethodnu godinu, zbog manjih obaveza i dugoročnih rezervisanja Društva.

Adekvatnost kapitala

Tabela br.15

STRUKTURA KAPITALA									
u KM									
P O Z I C I J A	AOP			2015.		2014.		2013.	
	15	14	13	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%
1. Akcijski kapital	103	103	103	3.748.014	37,18	3.748.014	37,19	3.748.014	36,11
Akcijski kapital - ukupno				3.748.014	37,18	3.748.014	37,19	3.748.014	36,11
2. Udeli društva sa ograničenom odgovornošću	104	104	104	0	0	0	0	0	0
3. Zadružni udeli	105	105	105	0	0	0	0	0	0
4. Ulozi	106	106	106	0	0	0	0	0	0
5. Državni kapital	107	107	107	0	0	0	0	0	0
6. Ostali osnovni kapital	108	108	108	0	0	0	0	0	0
I OSNOVNI I OSTALI KAPITAL (1 do 6)	102	102	102	3.748.014	37,18	3.748.014	37,19	3.748.014	36,11
II EMISIONA PREMIJA	110	110	110	0	0	0	0	0	0
III REZERVE	111	111	111	340.128	3,38	452.834	4,49	449.982	4,34
IV REVALORIZACIONE REZERVE	115	114	114	5.945.947	58,99	5.990.098	59,44	6.042.004	58,21
V NERASPOREĐENI DOBITAK	118	117	117	45.628	0,45	136.027	1,35	138.880	1,34
VI GUBITAK DO VISINE KAPITALA	123	122	122	0	0	248.733	-2,47	0	0
UKUPNI KAPITAL (I do VI)	101	101	101	10.079.717	100	10.078.240	100	10.378.880	100

Iz prikazane strukture ukupnog kapitala uočljivo je najveće učešće revalorizacionih rezervi, koje su u 2015. godini umanjene u odnosu na 2014. godinu, prije svega zbog prenosa dijela revalorizacionih rezervi na dobit, koja je stvorena kao razlika između obračuna amortizacije stalnih sredstava prije i posle procjene. Akcijski kapital je isti u posljednje tri godine, samo je promijenjeno procentualno učešće pojedinih vlasnika akcijskog kapitala u strukturi ukupnog kapitala. Društvo je u tekućoj godini ostvarilo dobitak od 45.628 KM, koji je uticao na neznatno uvećanje ukupnog kapitala.

IMOVINSKI POLOŽAJ DRUŠTVIA

U analizi imovinskog položaja preduzeća prikazana je struktura imovine u poslednje tri godine, efikasnost imovine i koeficijent obrta imovine.

Struktura imovine

Tabela br.16

BILANS STANJA						
u KM						
P O Z I C I J A	2015.		2014.		2013.	
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%
A K T I V A						
A. STALNA IMOVINA	9.599.331	84,16	9.814.052	84,07	9.498.985	82,65
I Nematerijalna ulaganja	2.658	0,02	3.790	0,03	6.143	0,05
II Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine	9.592.317	84,10	9.801.999	83,97	9.480.079	82,42
III Dugoročni finansijski plasmani	4.356	0,04	8.261	0,07	12.763	0,11
B. TEKUĆA IMOVINA	1.290.495	11,31	1.342.752	11,50	1.404.389	12,22
I Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namenjena prodaji	70.643	0,62	73.702	0,63	88.173	0,77
II Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina	1.219.852	10,69	1.269.050	10,87	1.316.216	11,45
1. Kratkoročna potraživanja	1.131.324	9,92	1.206.336	10,33	1.240.645	10,79
2. Kratkoročni finansijski plasmani	0	0	0	0	0	0
3. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	72.268	0,63	55.574	0,48	74.613	0,65
4. Aktivna vremenska razgraničenja	16.260	0,14	7.140	0,06	958	0,01
V. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0	0	0
G. POSLOVNA AKTIVA	10.889.826	95,47	11.156.802	95,57	10.903.374	94,86
D. VANBILANSNA AKTIVA	516.592	4,53	516.592	4,43	590.204	5,14
Đ. UKUPNA AKTIVA	11.406.418	100,00	11.673.394	100,00	11.493.578	100,00
P A S I V A						
A. KAPITAL	10.079.717	88,37	10.078.240	86,34	10.378.880	90,30
I OSNOVNI KAPITAL	3.748.014	32,86	3.748.014	32,11	3.748.014	32,61
1. Akcijski kapital	3.748.014	32,86	3.748.014	32,11	3.748.014	32,61
2. Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću	0	0	0	0	0	0
3. Zadržani udjeli	0	0	0	0	0	0
4. Ulozi	0	0	0	0	0	0
5. Državni kapital	0	0	0	0	0	0
6. Ostali osnovni kapital	0	0	0	0	0	0
II UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	0	0	0
III EMISIONA PREMIJA	0	0	0	0	0	0
IV REZERVE	340.128	2,98	452.834	3,88	449.982	3,92
V REVALORIZACIONE REZERVE	5.945.947	52,13	5.990.098	51,31	6.042.004	52,57
VI NERASPOREĐENI DOBITAK	45.628	0,40	136.027	1,17	138.880	1,21
VII GUBITAK DO VISINE KAPITALA	0	0	248.733	-2,13	0	0
B. DUGOROČNA REZERVISANJA	40.983	0,36	41.487	0,36	38.238	0,33
V. OBAVEZE	769.126	6,74	1.037.075	8,88	486.256	4,23
I.Dugoročne obaveze	0	0	0	0	0	0
II Kratkoročne obaveze	769.126	6,74	1.037.075	8,88	486.256	4,23
1. Pasivna vremenska razgraničenja	194.609	1,71	229.121	1,96	819	0,01
G. POSLOVNA PASIVA	10.889.826	95,47	11.156.802	95,57	10.903.374	94,86
D. VANBILANSNA PASIVA	516.592	4,53	516.592	4,43	590.204	5,14
Đ. UKUPNA PASIVA	11.406.418	100,00	11.673.394	100,00	11.493.578	100,00

U okviru aktive bilansa stanja, najveće promjene u 2015. godini u odnosu na uporedni period 2014. i 2013. godine evidentne su na stalnoj imovini, koja je umanjena u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu za iznos od 214.721 KM. Procentualno učešće stalne imovine u ukupnoj aktivi je značajno i iznosi 84,16%. Smanjenje na dugoročnim finansijskim plasmanima se odnose na manja potraživanja po osnovu stambenih kredita datih radnicima. Visoko učešće stalne imovine u ukupnoj imovini, zastupljeno je prvenstveno zbog uslužne djelatnosti koju Društvo obavlja.

U strukturi tekuće imovine primjetno je smanjenje kratkoročnih potraživanja, zbog bolje naplativosti potraživanja u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu. Gotovinski ekvivalenti i gotovina u 2015. godini veću su za 16.694 KM u odnosu na ostvarenje prethodne godine.

U okviru pasive bilansa stanja neznatno je uvećan ukupni kapital u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu, zbog iskazanog dobitka tekuće godine.

Stanje i efikasnost imovine

Tabela br.17

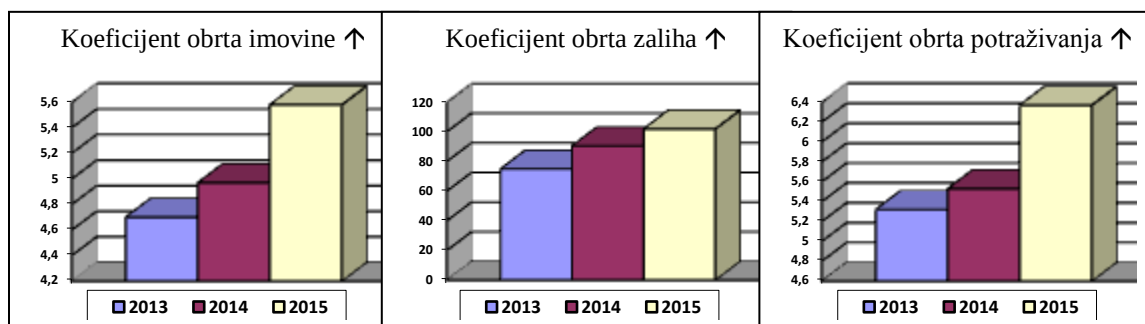
EFIKASNOST IMOVINE						
u KM						
P O Z I C I J A	AOP			2015.	2014.	2013.
	15	14	13			
1. Ukupan prihod	201+ 231+ 246+ 270+ 292	201+ 231+ 246+ 270+ 291	201+ 231+ 246+ 270+ 291	4.663.175	4.261.188	4.128.189
2. Prosječna poslovna imovina	062/2	062/2	062/2	5.444.913	5.578.401	5.451.687
3. EFIKASNOST IMOVINE (1/2)				0,856	0,764	0,757
REFERENTNA VRIJEDNOST - Efikasnost imovine (Veće od ...)				0,000	0,000	0,000

Koeficijent efikasnosti imovine pokazuje koliko se uspješno koristi ukupna stalna i tekuća imovina, te je minimalna referenta vrijednost veća od nule. U našem slučaju, koeficijent efikasnosti imovine AD „Komunalac“ Bijeljina je zadovoljavajući, posebno u 2015. godini (iznosi 0,856), dok je u 2014. godini iznosio 0,764 a u 2013. godini 0,757.

Koeficijent obrta imovine

Tabela br.18

IMOVINSKI POLOŽAJ						
u KM						
P O Z I C I J A	AOP			2015.	2014.	2013.
	15	14	13			
1. Prihodi od prodaje	202+ 206	202+ 206	202+ 206	3.600.693	3.335.074	3.302.617
2. Prosječna obrtna imovina	031/2	031/2	031/2	645.248	671.376	702.195
3. Prosječne zalihe	032/2	032/2	032/2	35.322	36.851	44.087
4. Prosječna potraživanja	040/2	040/2	040/2	565.662	603.168	620.323
5a. Koeficijent obrta obrtne imovine (1/2)				5,58	4,97	4,70
5b. Dani vezivanja obrtne imovine (365/5a)				65	73	78
6a. Koeficijent obrta zaliha (1/3)				101,94	90,50	74,91
6b. Dani vezivanja zaliha (365/6a)				3,5	4	5
7a. Koeficijent obrta potraživanja (1/4)				6,37	5,53	5,32
7b. Dani vezivanja potraživanja (365/7a)				57	66	69

Grafikon broj 18 – Koeficijenti obrta imovine, obrta zaliha i obrta potraživanja

Koeficijent obrta obrtne imovine prikazuje učinkovitost upotrebe obrtne imovine u ostvarivanju prihoda od prodaje. Poželjno je da bude što veći. Prilikom analize AD “Komunalac” Bijeljina ustanovljeno je da je koeficijent obrta imovine u 2015. godini povećan u odnosu na 2014. godinu, što ukazuje da je obrtna imovina u 2015. godini više angažovana u ostvarivanju prihoda od prodaje od angažovanosti obrtne imovine u prethodnoj godini. Dani vezivanja obrtne imovine treba da budu što kraći. U 2015. godini potrebno je 65 dana da se obrne imovina, dok je u prethodnoj godini taj period neznatno duži i iznosio je 73 dana.

Koeficijent obrta zaliha treba da bude što veći, jer je to pokazatelj efikasnog angažovanja zaliha, odnosno njihovog učešća u ostvarivanju prihoda od prodaje. Veći koeficijent obrta zaliha znači manje troškove držanja istih. Analizom koeficijenta obrta zaliha u AD “Komunalac” Bijeljina došlo se do zaključka da se zalihe u tekućoj godini znatno brže obrću u odnosu na prethodnu godinu.

Koeficijent obrta potraživanja treba da bude što veći, kako bi period naplate potraživanja bio što manji. U našem slučaju koeficijent obrta potraživanja u 2015. godini iznosi 6,37 te je isti povećan u odnosu na prethodnu godinu. Navedeni koeficijent pokazuje poboljšanje naplate potraživanja od kupaca u 2015. godini. Dani vezivanja potraživanja su dosta dugi, što znači da je potrebno prosječno 57 dana da bi se naplatilo potraživanje. Koeficijent obrta potraživanja pokazuje da je potrebno uvesti dodatne mjere za naplatu potraživanja, kako bi se ubrzala naplativost potraživanja.

PRINOSNI POLOŽAJ PREDUZEĆA

Struktura poslovnih prihoda i poslovnih rashoda

Tabela br.19

POSLOVNI PRIHODI I RASHODI						
u KM						
P O Z I C I J A	2015.		2014.		2013.	
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%
Struktura poslovnih prihoda:						
1. Prihodi od prodaje robe	14.359	0,31	8.376	0,20	20.881	0,51
2. Prihodi od prodaje učinaka	3.586.334	78,19	3.326.698	80,09	3.281.736	81,19
3. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	0	0	0	0	0
4. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	9.252	0,20	19.473	0,47	7.261	0,18
5. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	0	0	0	0	0
6. Ostali poslovni prihodi	976.756	21,30	799.010	19,24	732.356	18,12
I Poslovni prihodi (1 do 6)	4.586.701	100,00	4.153.557	100,00	4.042.234	100,00
Struktura poslovnih rashoda:						
1. Nabavna vrijednost prodate robe	10.277	0,23	17.164	0,38	3.471	0,09
2. Troškovi materijala	497.070	10,99	520.192	11,62	498.732	12,40
3. Troš. zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2.405.257	53,17	2.481.249	55,42	2.220.342	55,21
4. Troškovi proizvodnih usluga	1.058.350	23,40	1.012.426	22,61	878.213	21,84
5. Troškovi amortizacije i rezervisanja	329.489	7,28	272.221	6,08	249.144	6,19
6. Nematerijalni troškovi	174.168	3,85	125.153	2,80	147.728	3,67
7. Troškovi poreza	21.436	0,47	21.066	0,47	20.203	0,50
8. Troškovi doprinosa	27.260	0,61	27.388	0,62	4.040	0,10
II Poslovni rashodi (1 do 8)	4.523.307	100,00	4.476.859	100,00	4.021.873	100,00
III REZULTAT POSLOVNIH AKTIVNOSTI (I - II)	63.394		(323.302)		20.361	
REFERENTNA VRIJEDNOST - Rezul. posl. aktivnosti (Veće od ...)	0,000		0,000		0,000	
IV ODNOS POSL. PRIHODA I RASHODA (I / II)*100	101,40%		92,78%		100,51%	
REFERENTNA VRIJEDNOST - Odnos posl. prihoda i rashoda (Veće od ...)	100,00%		100,00%		100,00%	
V RELATIVNA RAZLIKA POSL. PRIHODA I RASHODA (((I/II)*100)-100)%	1,40%		-7,22%		0,51%	
REFERENTNA VRIJEDNOST - Relativna razlika posl. prihoda i rashoda (Veće od ...)	0,00%		0,00%		0,00%	

Prilikom analize poslovnih prihoda i rashoda evidentan je pozitivan rezultat poslovnih aktivnosti od 63.394 KM, koji je uslovljen značajnim povećanjem sljedećih poslovnih prihoda:

- prihodi od prodaje robe, koji su uvećani za 5.983 KM;
- prihodi od prodaje učinaka, koji su uvećani za 259.636 KM;
- ostali poslovni prihodi, koji su veći za 177.746 KM.

Struktura prihoda i rashoda

Tabela br.20

BILANS USPJEHA									
P O Z I C I J A	AOP			2015.		2014.		2013.	
				Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%
	15	14	13						
1. Poslovni prihodi	201	201	201	4.586.701	97,44	4.153.557	96,32	4.042.234	96,65
2. Finansijski prihodi	231	231	231	1.335	0,03	18.966	0,44	5.781	0,14
3. Ostali prihodi	246	246	246	70.705	1,50	88.298	2,05	74.540	1,78
I PRIHODI REDOVNIH AKTIVNOSTI (1+2+3)				4.658.741	98,97	4.260.821	98,81	4.122.555	98,57
4. Vanredni prihodi	270	270	270	4.434	0,09	367	0,01	5.634	0,14
5. Revalorizacioni prihodi	401	401	301	44.141	0,94	50.848	1,18	53.999	1,29
II UKUPNI PRIHODI (I+4+5)				4.707.316	100,00	4.312.036	100,00	4.182.188	100,00
6. Poslovni rashodi	216	216	216	4.523.307	97,03	4.476.859	98,16	4.021.873	97,50
7. Finansijski rashodi	238	238	238	5.803	0,13	3.531	0,08	8.209	0,,20
8. Ostali rashodi	257	257	257	84.040	1,80	80.379	1,76	95.052	2,30
9. Rashodi po osnovu promjena rač.politika i ispr.grešaka iz ran.god	293	293	293	48.538	1,04	0	0	0	0
III RASHODI REDOVNIH AKTIVNOSTI (6+7+8+9)				4.661.688	100,00	4.560.769	100,00	4.125.134	100,00
10. Vanredni rashodi	280+ 293	280+ 292	280+ 292	0	0	0	0	0	0
11. Rashodi revalorizacije i priznavanja imparitetnih gubitaka	408	408	408	0	0	0	0	0	0
IV UKUPNI RASHODI (III+10+11)				4.661.688	100,00	4.560.769	100,00	4.125.134	100,00

U tabeli br.20 prikazana je struktura prihoda i rashoda, kao i procentualno učešće pojedinih prihoda i rashoda u ukupnim. Najveće učešće u ukupnim prihodima imaju poslovni prihodi (učestvuju sa 97,44%), koji se najvećim dijelom ostvaruju pružanjem usluga odvoza otpada, dok finansijski prihodi, ostali prihodi, vanredni prihodi i revalorizacioni učestvuju sa 2,56% u ukupnim prihodima. Najveće učešće u ukupnim rashodima imaju poslovni rashodi sa 97,03%, dok finansijski i ostali rashodi učestvuju sa 2,97%.

Profitabilnost preduzeća

Tabela br.21

PROFITABILNOST PREDUZEĆA						
u KM						
P O Z I C I J A	AOP			2015.	2014.	2013.
	15	14	13			
1. Dobitak/(Gubitak) prije oporezivanja	294/ 295	293/ 294	293/ 294	1.487	(299.581)	3.055
2. Tekući i odloženi porez na dobit	296	295	295	0	0	0
3. Ukupni neto dobitak (gubitak) u obračunskom periodu	417/ 418	417/ 418	417/ 418	45.628	(248.733)	57.054
4. Ukupan prihod	301	300	300	4.663.175	4.261.188	4.128.189
KOEFICIJENT PROFITABILNOSTI PREDUZEĆA (3/4)				0,010	-0,058	0,014
REFERENTNA VRIJEDNOST - Koef. profitabilnosti (Veće od ...)				0,000	0,000	0,000

Koeficijent profitabilnosti je jedan od najvažnijih finansijskih pokazatelja. Poželjno je da referenta vrijednost koeficijenta profitabilnosti bude znatno iznad vrijednosti 0. U analizi profitabilnosti AD „Komunalac“ Bijeljina primjetno je da je koeficijent profitabilnosti u 2015. godini neznatno iznad referentne vrijednosti, što pokazuje minimalnu profitabilnost poslovanja Društva. Potrebno je sačiniti program mjera za povećanje prihoda i smanjenje troškova, kako bi Društvo povećalo profitabilnost poslovanja.

Rizik ostvarenja finansijskog rezultata

Tabela br.22

RIZIK OSTVARENJA FINANSIJSKOG REZULTATA			
u KM			
P O Z I C I J A	2015.	2014.	2013.
1. Poslovni prihodi	4.586.701	4.153.557	4.042.234
2. Varijabilni rashodi	1.565.697	1.549.782	1.380.416
3. Marža pokrića (1 - 2)	3.021.004	2.603.775	2.661.818
4. Fiksni i pretežno fiksni rashodi	2.957.610	2.927.077	2.641.457
5. Rashodi kamata	5.803	3.531	8.209
6. Poslovni rezultat (3 - 4)	63.394	(323.302)	20.361
7. Bruto finansijski rezultat (6 - 5)	57.591	(326.833)	12.152
8. FAKTORI RIZIKA :			
8.1. Poslovnog (3/6)	47,65	(8,05)	130,73
8.2. Finansijskog (6/7)	1,10	0,99	1,68
8.3. Ukupnog (8.1. * 8.2.)	52,42	(7,97)	219,63
9. Koeficijent marže pokrića (3/1)	0,6586	0,6269	0,6585
10. Potreban poslovni prihod za ostvarenje neutralnog poslovnog dobitka (4/9)	4.490.753	4.669.129	4.011.324
11. Stopa elastičnosti ostvarenja neutralnog poslovnog dobitka ((1-10)/1)·100	2,09	(12,41)	0,76
12. Potreban prihod za ostvarenje neutralnog dobitka redovne aktivnosti (4+5)/9	4.499.564	4.674.762	4.023.790
13. Stopa elastičnosti ostvarenja neutralnog dobitka redovne aktivnosti ((1-12)/1)·100	1,90	(12,55)	0,46

U analizi izvršenoj u tabeli br.22 prikazani su faktori rizika finansijskog rezultata. Suština **poslovnog leveridža** ogleda se u sljedećem: “Ako preduzeće ima više fiksne troškove onda je više izloženo riziku da u slučaju pada obima prodaje ne pokrije iz prihoda te fiksne troškove, odnosno postoji rizik da preduzeće posluje sa gubitkom”.

Analizirajući finansijski rezultat AD „Komunalac“ Bijeljina u 2015. godini, sa uporednim pokazateljima iz 2014. i 2013. godine, došlo se do zaključka da Društvo ima izuzetno visoke fiksne troškove, te da male fluktuacije u ostvarivanju prihoda mogu značajno ugroziti poslovni rezultat.

Suština **finansijskog leveridža** ogleda se u sljedećem: „Ako je pozajmljeni kapital veći i ako su fiksni rashodi koje on iziskuje visoki, onda postoji veći rizik da preduzeće svojim redovnim poslovanjem neće biti u stanju da pokriva te fiksne rashode finansiranja. Analogno tome, veličina finansijskog rizika (leveridža) zavisi od stepena kojim su fiksni rashodi na ime kamata pokriveni iz poslovnog dobitka“.

Posmatrajući finansijski rizik preduzeća sa aspekta pozajmljivanja, može se zaključiti da preduzeće nema finansijskog rizika, jer ne postoji veliki iznos pozajmljenih sredstava, odnosno nema velikih izdvajanja na ime kamata.

Kombinovani (složeni) leveridž – mjeri se pomoću faktora kombinovanog leveridža koji pokazuje dejstvo ukupnog rizika (poslovnog i finansijskog), i to u smislu sljedećeg: svako povećanje obima prodaje direktno utiče na povećanje neto-dobitka i stope prinosa na sopstvena poslovna sredstva. Pri tome, važi i obrnuto.

Rentabilnost

Tabela br.21

RENTABILNOST						
P O Z I C I J A	A O P			2015.	2014.	2013.
	15	14	13			
1. Neto dobitak / (gubitak)	299 300	298 299	298 299	1.487	(299.581)	3.055
2. Rashodi kamata	240	240	240	5.803	3.531	7.553
3. NETO PRINOS NA UKUPAN KAPITAL (1+2)				7.290	(303.112)	10.608
4. Prosječan sopstveni kapital	102/2	102/2	102/2	1.874.007	1.874.007	1.874.007
5. Prosječan ukupan kapital	101/2	101/2	101/2	5.039.859	5.039.120	5.189.440
6. Prosječan investirani kapital	(102+ 115)/2	(102+ 114)/2	(102+ 114)/2	4.846.981	4.869.056	4.895.009
7. Rentabilnost sopstvenog kapitala (1/4)×100				0,08%	(15,99)%	0,16%
REFERENTNA VRIJEDNOST – Rentabilnost sopstvenog kapitala (Veće od ...)				0,00%	0,00%	0,00%
8. Rentabilnost ukupnog kapitala (1/5)×100				0,03%	(5,95)%	0,06%
REFERENTNA VRIJEDNOST – Rentabilnost ukupnog kapitala (Veće od ...)				0,00%	0,00%	0,00%
9. Rentabilnost investiranog kapitala (3/6)×100				0,15%	(6,23)%	0,22%
REFERENTNA VRIJEDNOST – Rentabilnost investiranog kapitala (Veće od ...)				0,00%	0,00%	0,00%

Rentabilnost kapitala pokazuje finansijsku djelotvornost ukupne aktive. Koeficijent rentabilnosti kapitala treba da bude što veći, odnosno ulaganje u kapital treba da obezbijedi što bolji prinos. Rentabilnost sopstvenog kapitala u 2015. godini je neznatno iznad referentne vrijednosti, ali je znatno bolja od pokazatelja iz 2014. godine, što pokazuje dobijeni procenat rentabilnosti. Potrebno je preduzeti mjere pomoću kojih bi se obezbjedila bolja iskorištenost sopstvenog kapitala, odnosno pomoću kojih bi se ostvario bolji prinos na sopstveni kapital.

Analiza koeficijenta **rentabilnosti ukupnog kapitala** nam pokazuje koliki je neto dobitak/gubitak u odnosu na ukupni kapital. AD „Komunalac“ Bijeljina je u 2015. godini ostvario minimalni dobitak i iskazao koeficijent rentabilnosti na ukupan kapital 0,03%. Navedeni koeficijent je neznatno iznad referentne vrijednosti, što pokazuje da se ukupno raspoloživi kapital ne koristi dovoljno rentabilno.

Rentabilnost investiranog kapitala (uloženih sredstava) - izračunava se kao odnos između godišnjeg finansijskog rezultata (dobitka, profita) i prosječne vrijednosti uloženih ili korištenih sredstava. Investirani kapital u 2015. godini je nedovoljno rentabilan, jer je procenat rentabilnosti investiranog kapitala neznatno iznad referentne vrijednosti.

ZAKLJUČAK

Na osnovu izvršene analize imovinskog i finansijskog položaja AD „Komunalac“ Bijeljina, može se zaključiti sljedeće:

- **Finansijska ravnoteža Društva** (kratkoročna i dugoročna) u 2015. godini je stabilna i znatno je povoljnija od finansijske ravnoteže u 2014. i 2013. godini.
- **Koeficijent tekuće likvidnosti** u tekućoj godini iznosi 1,678 i znatno je manji od referentne vrijednosti 2, što pokazuje da tekuća likvidnost Društva nije zadovoljavajuća, ali je neznatno poboljšana u odnosu na prethodnu godinu.
- **Koeficijent redukovane likvidnosti** je iznad referentne vrijednosti i isti je neznatno poboljšán u odnosu na prethodnu godinu, jer su kratkoročne obaveze u tekućoj godini manje, kao i potraživanja od kupaca koja su umanjena, dok je iznos gotovine na računima neznatno uvećan u tekućoj godini u odnosu na prethodnu.
- **Koeficijent trenutne likvidnosti** je znatno ispod referentne vrijednosti 1 i iznosi 0,094, što pokazuje da je trenutna likvidnost Društva ugrožena i da svega 9% svojih kratkoročnih obaveza Društvo može izmiriti iz raspoloživih finansijskih sredstava. Niska referentna vrijednost koeficijenta trenutne likvidnosti je posledica velikog iznosa kratkoročnih obaveza prema povezanim pravnim licima.
- **Prosječan broj dana naplate potraživanja** u tekućoj godini iznosi 115 dana, dok je u 2014. godini bilo potrebno prosječno 132 dana da se naplate potraživanja.
- **Koeficijent solventnosti** Društva u 2015. godini je znatno iznad referentne vrijednosti 1 i iznosi 13,442. Imajući u vidu da Društvo ima dugove u iznosu od 810.109 KM i poslovnu aktivu u iznosu od 10.889.826 KM, dolazi se do zaključka da je Društvo u mogućnosti da izmiri sve svoje obaveze iz raspoložive poslovne aktive.
- Menadžment Društva, po pitanju izmirenja obaveza, uspješno vodi poslovnu politiku, te je **referenta vrijednost zaduženosti** znatno pomjerena u korist kapitala, te su dugovi u 2015. godini smanjili učešće u ukupnoj pasivi za 2,23%, odnosno za 268.453 KM.
- **Koeficijent efikasnosti imovine** u 2015. godini je neznatno poboljšán u odnosu na prethodne godine, iz čega se može zaključiti da se imovina u tekućoj godini neznatno efikasnije koristi u ostvarivanju prihoda.
- **Koeficijent obrta imovine** u 2015. godini je uvećan u odnosu na 2014. godinu, što ukazuje da je obrtna imovina u 2015. godini više angažovana u ostvarivanju prihoda od prodaje od angažovanosti obrtne imovine u prethodne dvije godine.
- **Koeficijent obrta zaliha** je znatno veći u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu, te se s toga može zaključiti da se zalihe brže obrću u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu.
- **Koeficijent obrta potraživanja** u 2015. godini iznosi 6,37 i isti je povećan u odnosu na prethodnu godinu, što pokazuje da se naplativost potraživanja od kupaca u 2015. godini poboljšala u odnosu na prethodnu godinu, te da su dani vezivanja potraživanja sa 66 dana u prethodnoj godini smanjeni na 57 dana u tekućoj godini.

- **Iz analize prinostnog položaja** preduzeća može se utvrditi da je rezultat iz poslovnih aktivnosti, ostvaren u 2015. godini, pozitivan, te je znatno poboljšán u odnosu na prethodne godine, jer je u tekućoj godini ostvaren poslovni dobitak u iznosu od 63.394 KM, dok je u 2014. godini ostvaren poslovni gubitak u iznosu od 323.302 KM.
- **U analizi profitabilnosti** AD „Komunalac“ Bijeljina evidentno je povećanje koeficijenta profitabilnosti u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu. U tekućoj godini Društvo je ostvarilo minimalnu profitabilnost poslovanja, dok je u prethodnoj godini ostvaren gubitak, koji je prikazao nerentabilno poslovanje u 2014. godini. Potrebno je sačiniti program mjera za povećanje prihoda i smanjenje troškova, kako bi Društvo poboljšalo profitabilnost poslovanja.
- **Iz analize koeficijenata rentabilnosti sopstvenog, investiranog i ukupnog kapitala**, utvrđen je pozitivan koeficijent, koji je znatno poboljšán u odnosu na prethodnu godinu, u kojoj je prikazano nerentabilno korištenje kapitala.

MJERE ZA UNAPREĐENJE POSLOVANJA

Izvršena analiza poslovanja i identifikovani problemi sa kojima se suočava AD „Komunalac“ Bijeljina, predstavljaju podlogu za donošenje mjera za poboljšanje poslovanja i ostvarenje pozitivnog finansijskog rezultata.

U tekućoj godini ostvaren je pozitivan finansijski rezultat i pokazatelji poslovanja su znatno poboljšani u odnosu na prethodnu godinu. Učinjene su značajne uštede na pojedinim troškovima, na koje je menadžment mogao uticati, smanjen je broj zaposlenih radnika, kao i izdvajanja na ime bruto zarada, povećani su prihodi od usluga odvoza otpada fizičkim i pravnim licima, kao i ostali prihodi, te je sve navedeno rezultovalo ostvarenjem pozitivnog finansijskog rezultata.

U narednom periodu potrebno je preduzeti sljedeće mjere za poboljšanje poslovanja i ostvarenje pozitivnog finansijskog rezultata:

1. **Poboljšati naplatu potraživanja od kupaca** (povezana pravna lica i kupci u zemlji), sa posebnim akcentom na naplatu potraživanja od fizičkih lica. Za realizaciju navedenog potrebno je veće angažovanje svih zaposlenih a posebno je neophodno angažovanje lica zaduženih za praćenje naplate potraživanja, kako bi se naplativost u narednom period poboljšala i spriječila zastara potraživanja.
2. **Uvesti obračun zakonskih zatezних kamata za dane kašnjenja**, kako bi se ostvario dodatni prihod i uvela veća disciplina korisnika prilikom plaćanja obaveza.
3. **Smanjiti kratkoročne obaveze**, kako bi se trenutna likvidnost Društva popravila i izbjeglo plaćanje zakonskih zatezних kamata za dane kašnjenja.
4. **Izvršiti procjenu preostalog korisnog vijeka upotrebe i procjenu fer (tržišne) vrijednosti opreme**, kako bi se tačno utvrdio period ekonomske koristi koju može donositi određena oprema i odredila fer vrijednost raspoložive opreme.
5. **Preispitati postojeće kapacitete raspoloživih ljudskih resursa i potencijale zaposlenih**, kao najvrijednijih sredstava organizacije, sa potrebama Društva, kako bi se postigla bolja efikasnost i ekonomičnost poslovanja.
6. **Preispitati mogućnost smanjenja pojedinih troškova**, posebno troškova koji imaju značajno učešće u ukupnim rashodima.

7. Preko resornih organa lokalne samouprave **uticati na cijenu deponovanja otpada**, odnosno izvršiti upoređivanje postojeće cijene deponovanja otpada JP RD “EKO-DEP” DOO sa ostalim regionalnim deponijama, kako bi se smanjili troškovi deponovanja otpada, koji značajno utiču na rezultat poslovanja.
8. U saradnji sa lokalnom zajednicom **obezbijediti i druge poslove iz nadležnosti komunalne djelatnosti** kao što su čišćenje divljih deponija, izgradnja depoa za kontejnere, košenje ambrozije, azil za pse, izrada horizontalne signalizacije i drugo.
9. **Izvršiti analizu ostvarenih prihoda**, posebno prihoda od usluga odvoza čvrstog komunalnog otpada fizičkim licima, sa posebnim osvrtom na sljedeće:
  - upoređivanje stvarnih i evidentiranih kvadratura stambenih površina,
  - ekonomska isplativost postojeće cijene odvoza čvrstog komunalnog otpada,
  - zastupljenost svih korisnika u evidenciji odvoza i**razmotriti mogućnost ostvarenja dodatnih prihoda pružanjem novih usluga**, po osnovu postojećih raspoloživih ljudskih i materijalnih resursa.

U narednom periodu potrebno je obratiti pažnju na proces realizacije svake od predloženih mjera za poboljšanje poslovanja i težiti ka ostvarivanju planiranih ciljeva.

Broj: 1017/2016

Datum: 25.03.2016. godine

M.P.

AD „KOMUNALAC“ BIJE LJINA

Milorad Stjepanović